

မာထိကာ

ခေါင်းစဉ်များ	စာမျက်နှာ
အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်.....	၁-၃
ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်တပ်တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် သဘာဝသယံဇာတ	
ထုတ်ယူခြင်း မြေပုံ.....	၄
စစ်တပ်အင်အားတိုးချဲ့ခြင်း အခြေအနေ.....	၅-၇
သယံဇာတ ထုတ်ယူခြင်း.....	၇-၁၀
အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး နောက်ပိုင်း ပိုမိုဆိုးဝါးလာသော စစ်တပ်	
မြေယာသိမ်းဆည်းမှု ပြဿနာ.....	၁၀-၁၅
ရှားတောစံပြရွာ (၁၀) ရွာ၏ အကဲဖြတ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ.....	၁၆-၃၆

အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်

သုံးသပ်ချက် အစီရင်ခံစာအရ ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ KNPP နှင့် လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ အကြား၂၀၁၂ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ခဲ့ကြပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်တပ်စခန်း ရုပ်သိမ်းခြင်းတစ်ခုမျှ မရှိသည့်အပြင် တပ်အင်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် လက်နက်ခဲယမ်း ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ တပ်စခန်းများဆက်လက် တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တပ်သိမ်းမြေများ တိုးပွားလာခြင်းနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ သိမ်းဆည်း ထားသည့် မြေများကို တိတိကျကျ ခိုင်ခိုင်မာမာ အမှတ်အသားများ ပြုလုပ်လာခြင်း စသည့် လုပ်ရပ်များ တွေ့မြင် နေရပါသည်။ ထို့အပြင် စစ်တပ်များ အလွယ်တကူ သွားလာရွှေ့ပြောင်းနိုင်ရန်အတွက် ယခင်စစ်တပ်မှ ဖောက်လုပ်သည့် ကားလမ်းများကို ပြုပြင်လာခြင်း၊ အသစ်ထပ်မံ ဖောက်လုပ်ခြင်းနှင့် သံလွင်မြစ်ကူး တံတားကိုလည်း အလွယ်တကူ ကူးလူးသွားလာနိုင်ရန် လက်ရှိ တည်ဆောက်လာခဲ့ ကြပါသည်။

အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး မတိုင်မှီနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက် ပြည်သူလူထုထံမှ သိမ်းဆည်းထားသည့် မြေယာများ ပြန်လည်ရရှိရေးအတွက် လူထုတောင်းဆို လှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုများပြားလာသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထိုမြေယာပြဿနာများကို ပြည်နယ်အဆင့်တွင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်း မရှိပဲ အထက်သို့ ဆက်လက်တင်ပြ ပေးပါမည် ဆိုသည့်အဖြေများသာ ရရှိ ကြပါသည်။

သာဓကအဖြစ် တင်ပြရမည်ဆိုလျှင် အမှတ် ၁၄ တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း တည်ဆောက်ရေး အတွက် လူထုဘိုးဘွားပိုင်မြေ ၈ ဧက ၃၀၀၀ ကျော် သိမ်းဆည်းမှုကို ဒေသခံလူထုများမှ ကန့်ကွက် သော်လည်း လူထုအသံကို နားမထောင်ပဲ ဆက်လက်တည်ဆောက် နေကြသည်။

ထို့အတူ မြေဧကပေါင်း ၁၂၀၀ ကျော် ပြန်လည်ရရှိရေးအတွက် တောင်းဆို လှုပ်ရှားသော ဆိုလျားကူး ရွာသူရွာသား များကိုလည်း ပိုင်နက် ကျူးကျော်မှုဖြင့် တရားစွဲနေသော စစ်တပ်၏လုပ်ရပ်သည် လုံးဝလုံးဝ လူထုကိုဖိနှိမ် အုပ်ချုပ်သော လုပ်ရပ်သာဖြစ်ပြီး ဒီမိုကရေစီစနစ် တည်ဆောက်မှုနှင့် လုံးဝ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် သုံးသပ်မည်ဆိုပါက ယခင်ကဲ့သို့ စစ်တပ်ကြီးစိုး အုပ်ချုပ်သည့်စနစ် ဆက်လက်တည်ရှိနိုင်ရေးနှင့် စစ်တပ်အကျိုးပြု

နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင် နေသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်သာ ဖြစ်သည်။

ဥပမာ- တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးနှင့် နိုင်ငံရေး သဘောတူညီချက် တစ်ရပ်ရပ် မရရှိသေးချိန်တွင် အစိုးရမှ စီးပွားရေးသမားများ၊ တပ်ပိုင်ကုမ္ပဏီများ၊ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအား ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ သတ္တုထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ၊ ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အလျင်စလို ပြုလုပ်ခွင့် ပေးထားခြင်းသည် ပြဿနာဖြေရှင်းရာ မရောက်ပဲ ပြဿနာကို ပိုမိုကြီးထွား စေပါသည်။

လူသားခြင်း စာနာထောက်ထားမှု အကူအညီ ပေးသည့်နေရာတွင် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများမှ အခြေခံ လူထုအခွင့်အရေး ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် မြှင့်တင် အားပေးသော အကူအညီများ ပေးရမည့် အစား လူထုများ မျှော်ကိုးအားထားစိတ်ကို ပိုပြီးဖန်တီးပေးသော ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် အကူ အညီများကိုသာ ပေးနေကြပြီး လူထု၏ ကိုယ်ထူကိုယ်ထစိတ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ကို လျစ်လျူရှုရန် ရောက်ပါသည်။

ဥပမာ - ရှားတောမြို့နယ် အတွင်း နိုင်ငံရေး ဖြေရှင်းချက် မရှိသေးပဲ စံပြရွာများ တည်ဆောက်ပြီး လူမှုရေး အကူအညီများ ပေးနေသော်လည်း ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်ရန် လူထုများမှ နိုင်ငံ ရေးနှင့် ဘဝလုံခြုံမှု အခြေအနေကို စိတ်ချယုံကြည်မှု မရှိကြသေးချေ။ ထို့အပြင် လူထု များမှ မိမိတို့ဌာနေဟောင်းသို့ ပြန်လည်အခြေချ လုပ်ကိုင်စားသောက် နေသော်လည်း မြေမြုပ်မိုင်း အန္တရာယ်နှင့် စစ်တပ်၏ ကြီးစိုးအုပ်ချုပ်မှုကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ နေကြသေးသည်။

ထို့အပြင် ကရင်နီ လူမှုအသင်းအဖွဲ့ ကွန်ယက်မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သော မြန်မာအစိုးရနှင့် ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP) တို့ အကြား ၆ လသာ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် သုံးသပ်ချက် (The analysis paper on the ceasefire process between the Karenni National Progressive Party (KNPP) and the Burmese government in the last six months) မှ တောင်းဆိုထားသည့် အချက်များ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း မရှိသည့်အပြင် ဧကဆိုင်အေ သာမက အခြားတိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များ ဖြစ်ကြသော TNLA၊ SSA တောင်၊ SSA မြောက်နှင့် တိုက်ပွဲများ ယခုထိတိုင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားသည်။ ထို့အပြင် မွန်ပြည်သစ် ပါတီနှင့် ဧကဆိုင်ယူ နယ်မြေများတွင်လည်း အစိုးရစစ်တပ်များမှ ရန်စပစ်ခတ်မှုများ ကြုံကြားဖြစ်ပွား ခဲ့သည်ကို မြင်တွေ့နေကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် အတူအယောင် မဟုတ်ဘဲ စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းရေး အမှန်တကယ် အမြန်ဆုံး ပေါ်ပေါက် လာရန်အတွက် ကရင်နီလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ကွန်ယက် (Karen Civil Society Network KCSN) အနေဖြင့် တောင်းဆိုလိုသည်မှာ-

၁• တိုင်းရင်းသား နယ်မြေများအတွင်း ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်နေမှုများ၊ တပ်အင်အားတိုးချဲ့ နေမှုများနှင့် တပ်စခန်းတိုးချဲ့ တည်ဆောက်နေမှုများကို ချက်ချင်း ရပ်တန့် ရုပ်သိမ်း ပေးရမည်။

၂• စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေး မပေါ်ပေါက်သေးသ၍ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်သည့် အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များ အကြား နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုကို အမြန်ဆုံး အကောင်အထည် ဖော်သွားရမည်။

၃• တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုမှတစ်ဆင့် စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေး မပေါ်ပေါက်သ၍ ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း ရေအားလျှပ်စစ် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများ၊ သတ္တုတူးဖော်ရေး စီမံကိန်းများနှင့် သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူရောင်းချမှု သက်သို့သော အကြီးစား စီမံကိန်းများနှင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ရပ်ဆိုင်းထားရမည်။

၄• တိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုအတွက် အာမခံချက်ပေးနိုင်ရန် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို အစိုးရ၊ ဒီမိုကရက်တစ် အင်အားစုများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံးပူးပေါင်း၍ အမြန်ဆုံး ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရမည်။

၅• ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံတကာလူမှု အသင်းအဖွဲ့များသည် ရိုထားပြီးသော ဒေသခံလူမှု အသင်းအဖွဲ့များနှင့် တိုက်ရိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားရမည်။

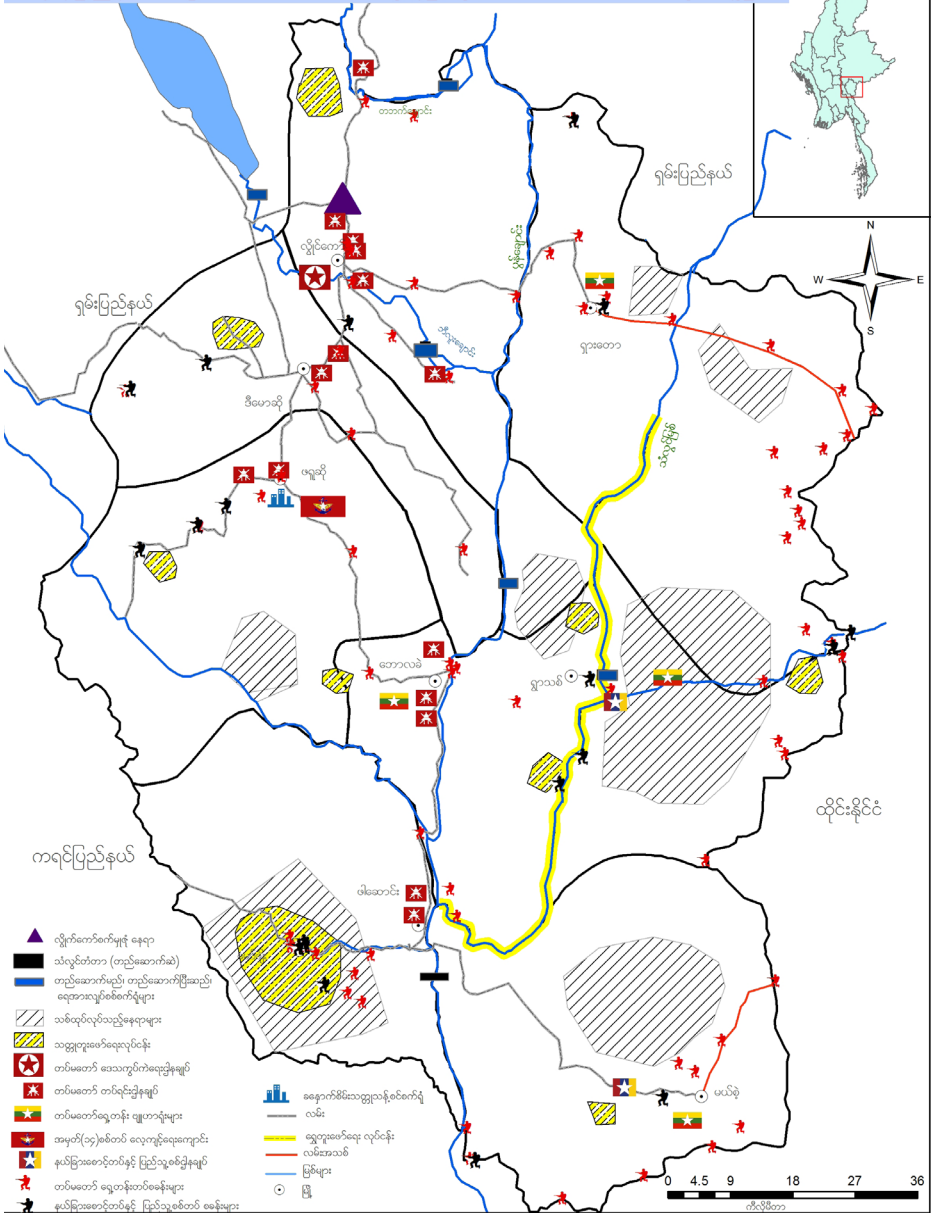
၆• ကရင်နီပြည် လူထုကို အကျပ်အတည်းဖြစ်စေသည့် စစ်တပ်နှင့် အခြား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများမှ သိမ်းဆည်းထားသော ဘိုးဘွားပိုင် စိုက်ပျိုးမြေများကို လူထုတောင်းဆိုသည့် အတိုင်း အမြန်ဆုံး ပြန်လည် ပေးအပ်သွားရမည်။

၇• မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထင်သာမြင်သာသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး အစစ်အမှန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးမှသာလျှင် ဒုက္ခသည်များပြန်လည်အခြေချရေး ကိစ္စကို စဉ်းစားရမည်။

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်တပ်အင်အားတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူခြင်း

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း စစ်တပ်အင်အားတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် သဘာဝသယံဇာတထုတ်ယူခြင်း

စစ်တပ်အင်အား တိုးချဲ့ခြင်းအခြေအနေ

ကရင်နီပြည်နယ် အတွင်း ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် လောပိတ လှုပ်စစ်စက်ရုံ စီမံကိန်း လုံခြုံရေးအတွက် တပ်ရင်း (၂)ရင်းသာ ချထားရာမှ ၁၉၈၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကျောင်းသား အရေးအခင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီဆန္ဒပြ တောင်းဆိုမှုကို ထိုအချိန်စစ်တပ်မှ ဖြိုခွင်းခဲ့ပြီးနောက်တွင် မြန်မာစစ်တပ် တပ်ရင်းများကို ၁၀ ရင်း အထိသာမက အမြောက်တပ်နှင့် လက်နက်ကြီးတပ် များကိုလည်း တိုးချဲ့ချထား လာခဲ့ကြသည်။ ထိုစစ်တပ်၊ တပ်ရင်းများကို လွိုင်ကော်မြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် ဒေသကွပ်ကဲရေး စစ်ဌာနချုပ်က တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲပြီး ဘောလခဲမြို့တွင် စစ်ဗျူဟာ အခြေချ (စပခ-ဘောလခဲ) ရုံး ဖွင့်လှစ်ထားပြီး ထိုတပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များကို အမိန့်ပေးညွှန်ကြားမှု ပေးသွားပါသည်။ ထို့အပြင်ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း လားရှိုးမြို့တွင် အခြေစိုက်ထားသည့် တပ်မ (၅၅) လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းများကိုလည်း အလှည့်ကျ လှည့်လည် လှုပ်ရှားစေပါသည်။ တပ်မ (၅၅) မှ ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း လှုပ်ရှားသည့် လက်အောက်ခံ တပ်များကို အမိန့်ပေးညွှန်ကြား နိုင်ရန် တပ်မ ၅၅ ရှေ့တန်း တပ်မဌာနချုပ် (ရတတမခ) မယ်စဲမြို့(ဗျူဟာ ၅၅၃) နှင့်ရှားတောမြို့ (ဗျူဟာ ၅၅၂) များတွင် ရှေ့တန်း စစ်ဗျူဟာရုံးများ ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ယခင်စစ်အစိုးရလက်ထဲတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးယူထားသည့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာအစိုးရ တပ်မတော်အောက် ဖွဲ့စည်းပြောင်းလဲသည့် မြန်မာနိုင်ငံ နယ်ခြားစောင့်တပ်များကို ရွာသစ်မြို့နှင့် မယ်စဲမြို့များတွင် တပ်ရင်းဌာနချုပ်များ ထားရှိပြီးလက်ရှိ မြန်မာ့တပ်မတော်မှ ကွပ်ကဲ ညွှန်ကြားမှု အောက်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် အတူ လှုပ်ရှားနေကြပါသည်။ တပ်အမျိုးအစားနှင့် တပ်ရင်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁ - ဒေသကွပ်ကဲရေး စစ်ဌာနချုပ် (ဒကစ) လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းများ
ခလရ ၅၄၊ ခလရ ၇၂၊ ခမရ ၁၃၄၊ ခမရ ၁၃၅၊ ခမရ ၄၂၈၊ ခမရ ၄၂၉၊ ခမရ ၄၃၀၊ ခမရ ၅၃၀၊ ခမရ ၅၃၁၊ ခမရ ၃၃၇။
- ၂ - စစ်ကွပ်ကဲရေး ဌာနချုပ် (စကခ- ၇) လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းများ
ခလရ ၁၀၂၊ ခလရ ၂၀၅၊ ခလရ ၂၆၁၊ ခမရ ၄၂၇။
- ၃ - တပ်မ ၅၅ လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းများ
ခမရ ၅၁၁၊ ခမရ ၅၀၈၊ ခမရ ၅၁၂၊ ခလရ ၇၊ ခမရ ၁၈၊ ခမရ ၁၁၂၊ ခလရ ၃။

၄ - နယ်ခြားစောင့်တပ် တပ်ရင်းများ
ခတ ၁၀၀၄ တပ်ရင်း၊ ခတ ၁၀၀၅ တပ်ရင်း

၅ - နယ်မြေခံ ပြည်သူ့စစ်များ
မော်ချီးဒေသ ပြည်သူ့စစ်၊ ဟိုယာဒေသ ပြည်သူ့စစ်

၆ - အမြောက်တပ်
အမတ ၀၈၆ တပ်ရင်း (လွိုင်ကော်မြို့အခြေစိုက်) စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

တပ်ပေါင်းစု (၂၄) ရင်းဖြင့် အခြေချ လှုပ်ရှားသည့်အပြင် ဒေသခံပြည်သူ့စစ် တပ်များကို အသုံးပြုသွားကာ ကရင်နီပြည်နယ် တစ်ခုလုံးရှိ နယ်မြေများကို စိုးမိုးထိန်းချုပ်သွားပြီး ကရင်နီပြည်နယ်တွင် ထွက်ရှိသော သဘာဝ သယံဇာတများကို ထုတ်ယူရောင်းချ သွားပါသည်။ သာကေအနေဖြင့် ပြုမည်ဆိုပါက ဘီလူးချောင်းမှ မိုးဗြဲရေလှောင်တံဆံနှင့် လောပိတ ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ တည်ဆောက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံး ရေအားလျှပ်စစ်ကို ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူး ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ရေအားလျှပ်စစ် ၉၀% ကို မြန်မာနိုင်ငံ မြို့ကြီးများတွင်သာ ပို့ဆောင်ခဲ့ပြီး ဒေသခံ ကရင်နီ ပြည်သူများမှာမူ ယနေ့အထိ အမှောင်ထဲတွင် ဖယောင်းတိုင်ထွန်းပြီး နေကြရသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်က ကေအဲန်ပီပီနှင့် မြန်မာအစိုးရ အကြား အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ဒေသခံပြည်သူတို့၏ လုပ်ကိုင်စားသောက် မြေများပေါ်တွင် အမှတ် ၁၄ တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်းကို တည်ဆောက် လာကြသည်။ ဒေသခံပြည်သူများက ၎င်း စစ်လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်းတည်ဆောက် မှုကို ရပ်တန့်ပေးရန် တောင်းဆိုသော်လည်း ထိုတောင်းဆိုမှုကို လျစ်လျူရှုပြီး အဆိုပါ ကျောင်းကို ပြီးစီးအောင် ဆက်လက်တည်ဆောက် သွားခဲ့ကြပါသည်။ လက်ရှိတွင် ထိုစစ်လေ့ကျင့်ရေး ကျောင်းတွင် ရှေ့တန်းတပ်မှူး၊ တပ်သားများ၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်များနှင့် ပြည်သူ့စစ်များအတွက် စစ်သင်တန်း အနည်းဆုံး (၂) ကြိမ်ပြုလုပ်ပြီးစီး ပြီးဖြစ်သည်။

ကေအဲန်ပီပီနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဆွေးနွေးနေခဲ့ကြစဉ် ကေအဲန်ပီပီ ဘက်မှ အစိုးရအား မလိုအပ်သော စစ်တပ်စခန်းများ ရုပ်သိမ်းပေးရန် ဆွေးနွေးတောင်းဆို ထားသော်လည်း လက်ရှိအချိန်အထိ စခန်းတစ်ခုမျှရုပ်သိမ်းခြင်း မရှိသည့်အပြင် လက်ရှိတပ်စခန်းများကို ပိုမိုခိုင်မာအောင် ပြန်လည်မွန်းမံ တည်ဆောက်ခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် လက်နက်ခဲယမ်းများ ဖြည့်ဆည်းခြင်းများ ပြုလုပ်သွား ခဲ့ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စစ်အာဏာရှင် စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းသွားနိုင်ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရန် လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအချို့နှင့် တစ်ဖွဲချင်းစီ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို (၃)နှစ်ကြာ ပြုလုပ်လာပြီ ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစစ်တပ် အနေဖြင့် ကရင်နီ ပြည်နယ် အပါအဝင် တိုင်းရင်းသား နယ်မြေများပေါ် ချထားသည့် တပ်များကို ရုပ်သိမ်းပေးခြင်း လုံးဝမရှိဘဲ အင်အားများ ထပ်မံဖြည့်စွက် တိုးချဲ့ထားခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများကို ထိန်းချုပ်လွှမ်းမိုးကာ သယံဇာတများ ထုတ်ယူသွားသည်ကို မြင်တွေ့ ကြရပါသည်။ ထို့အပြင် စစ်တပ် ကျောထောက်နောက်ခံပြု ကုမ္ပဏီများသည်လည်း ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ကရင်နီ ပြည်နယ်တွင် ဝင်လာခဲ့ကြပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးပြုလုပ်လာ ခဲ့ကြပါသည်။

စစ်တပ်ချုပ်ကိုင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး လမ်းများနှင့် သံလွင်မြစ် မြစ်ကူး တံတားကိုလည်း ဖောက်လုပ် တည်ဆောက်လာ ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆက်တွဲ အနေဖြင့် စစ်တပ်နယ်မြေစိုးမိုးမှုနှင့် စစ်တပ် ကျောထောက် နောက်ခံပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ပြည်သူ လူထု၏ မြေယာ ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှု ပြဿနာများနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက် ပျက်စီးမှုများကို အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး မတိုင်မှီထက် ပိုမိုဆိုးရွားလာ နေပါသည်။ ထိုကိစ္စများ နှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဒေသခံလူထုများ၏ တောင်းဆို ကန့်ကွက်မှုများ ပိုမိုများပြားလာသည်ကို တွေ့မြင်နေရပါသည်။

သယံဇာတထုတ်ယူခြင်း

၂၀၁၂ ခုနှစ် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး မတိုင်ခင် ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း ၃ခုသာ ရှိသော်လည်း ယခုအခါ (၁၆)ခုအထိ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လာ ခဲ့ကြသည်။ သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းများကိုလည်း ယခင်လိုလက်ဖြင့် တူးဖော်ခဲ့ရာမှ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြီးသည့်နောက် မြေတူး စက်ယန္တရားကြီးများဖြင့် တူးဖော် လုပ်ကိုင်လာကြခြင်းကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ ပိုမို ဖြစ်ပွားလာသည်။ ထို့အပြင် သံလွင်မြစ်ပေါ်တွင် ရွှေများကို တရုတ်ကုမ္ပဏီနှင့် အရှေ့သံလွင် ကုမ္ပဏီများ ပူးပေါင်း၍ လိုက်လံရှာဖွေ တူးဖော်နေခြင်းကြောင့် မြစ်ကြောပျက်စီးမှုများ ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။ ၁၉၉၅-၉၆ ခုနှစ် ကေအဲန်ပီပီနှင့် နအဖ အစိုးရအကြား တိုက်ပွဲပြန်လည် ဖြစ်ပွား၍ ထုတ်ယူရောင်းချခြင်း မလုပ်နိုင်ခဲ့သည့် ကျန်ရှိနေသော သစ်လုံးများကို ပြန်လည် ထုတ်ယူလာသည် သာမက သစ်လုံးအသစ်များကိုပါ ထပ်မံခုတ်လှဲ ထုတ်ယူနေကြသည်။ ထိုသို့ ထုတ်ယူရောင်းချရာတွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ပိုင် ကုမ္ပဏီများက

အစိုးရထံ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ် တောင်းယူပြီး ခုတ်လှဲ လုပ်ကိုင် နေကြသည်။ သစ်ထုတ် လုပ်မှုကြောင့် ရှားတောမြို့နယ်အတွင်းရှိ ဒုက္ခသည်စခန်း ရောက်ဒေသခံ ပြည်သူများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ကေအဲန်ပီပီထံ တင်ပြပြီး သစ်တော ကန့်သတ်မှု များကို ကိုယ်တိုင်လိုက်လံ ကန့်သတ်ထားသည့် လှုပ်ရှားမှုများ ရှိလာသည်။ ၎င်းတို့၏ အနာဂတ် သားစဉ်မြေးဆက်အတွက် အထူးစိုးရိမ် ပူပန်လာ နေကြပါသည်။

လူထု၏ မြေယာနှင့် သယံဇာတကို အကာအကွယ် အာမခံချက်ပေးထားခြင်း မရှိသေးသည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို လက်နက်သဖွယ် အသုံးပြု အုပ်ချုပ်နေသည့် လက်ရှိအစိုးရ အုပ်ချုပ်မှု အောက်တွင် စစ်တပ်ချုပ်ကိုင်သော စီးပွားရေးများကို စစ်တပ်ကျောထောက် နောက်ခံပြု ကုမ္ပဏီများ၊ စစ်တပ်နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် ရယူထားသည့် တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသခံ စီးပွားရေးသမားများ၏ စီးပွားရေးသောင်းကျန်းမှုကြောင့် ဒေသခံလူထု၏ ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ယခင်အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး မပြုလုပ်ခင်ထက် ပိုမိုဆိုးဝါးလျက် ရှိနေပါသည်။

ထို့အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းဖော်ဆောင်နေစဉ် သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူခြင်းအပေါ် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း၊ လူမှုရေး ထိခိုက်နစ်နာမှုနှင့် သဘာဝထိခိုက်နစ်နာမှု တိုးပွားလာခြင်း များကြောင့် ဒေသခံလူထုအကြား လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသော ဒေသခံ လူမှုအဖွဲ့အစည်း(၁၆) ဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး မြေယာနှင့် သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအချက်များအပေါ် သဘောတူပြီး အစိုးရကုမ္ပဏီများနှင့် အပစ်ရပ် အဖွဲ့များအား ပိုင်းဝန်း တောင်းဆိုလာ ခဲ့ကြသည်။

- ၁• သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူရာတွင် ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရမည်။
- ၂• ရှိထားသည့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေကို မြေယာ၊ သယံဇာတနှင့် သစ်တောများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် သင့်တော်ကောင်းမွန် ပါက ဥပဒေတွင် ပြန်လည်ပြဌာန်း ကျင့်သုံးရမည်။
- ၃• အစိုးရနှင့် ကုမ္ပဏီများမှ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်သည့် စီမံကိန်းများနှင့် အခြားစီးပွားရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများ၏ စီမံကိန်းနေရာများသို့ လူမှုအသင်း အဖွဲ့များမှ လွတ်လပ်စွာ သွားရောက်လေ့လာ ဆန်းစစ်ပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

၄• စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် သူများသည် ထိခိုက်နစ်နာမှု တစ်စုံတရာ အပေါ်တွင် တာဝန်ရှိပြီး စီမံကိန်း ထိခိုက်နစ်နာမှုရှိသော ဒေသများတွင် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးများကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ပေးရမည်။

၅• စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သူများသည် ဒေသခံ၏ ရိုးရာဓလေ့ ကျင့်ထုံးကို လိုက်နာရမည်။

၆• မည်သည့် စီမံကိန်းများမဆို FPIC (Free, Prior and Informed Consent) ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် အညီ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

၇• ကရင်နီပြည်နယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မဖန်တီးပေးနိုင်သည့် စီမံကိန်းများအား ပြည်နယ်တွင် မပြုလုပ်ရ။

၈• မည်သည့်အိန္ဒိယ/နိုင်ငံတကာအိန္ဒိယအဖွဲ့များ၏လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများ ကူညီပေးစဉ်တွင် Humanitarian Accountability Partnership – HAP standard စံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံး ရမည်။ ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းအားလုံးသည် အခြေခံ လူထုပိုင်ဆိုင်မှု၊ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုသဘောတရားများအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပြီး ရှိထားသည့် လူမှုအသင်းအဖွဲ့များနှင့် ၎င်းတို့လုပ်ငန်းများကို လစ်လျူရှု ကျော်လွှားခြင်း (သို့မဟုတ်) အားနည်းစေခြင်း မဖြစ်စေဘဲ အားကောင်းလာအောင် အားပေးဆောင်ရွက် သွားရမည်။

ဤသို့ လူမှုအသင်းအဖွဲ့များ၏ သဘောထား တောင်းဆိုချက်များ ထုတ်ပြန်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကယားပြည်နယ် လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် ၂၀၁၃ ခုနှစ် နှစ်ကုန်တွင် ဖါဆောင်းမြို့သို့ သွားရောက်ပြီး နောက်ထပ် ကရင်နှင့် ကရင်နီပြည်နယ် နယ်စပ်ဖြစ်သည့် ထီးထာရွာအနီးတွင် ရေကာတာ တစ်ခု ထပ်မံတည်ဆောက်ရန် ဖာဆောင်းမြို့နယ် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ရပ်မိရပ်ဖတချို့ ခေါ်ယူကာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် လွိုင်ကော်မြို့သို့ ပြန်သွား၍ ကေအိန်ပီပီ ထံသို့ ရေကာတာတည်ဆောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသခံလူထုမှ ဆောက်လုပ်ရန် သဘောတူပြီ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကေအိန်ပီပီမှ သဘောတူရန် သာလိုအပ်ကြောင်း စာတစ်စောင် ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်လူထုသဘောထားကို ထပ်မံကောက်ယူရန် ကေအိန်ပီပီ ဆက်ဆံရေးမှ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ပြီး လူထုသဘောထားကို ထပ်မံကောက်ယူသောအခါ လူထုမှ ဆောက်လုပ်ရန် သဘောမတူကြောင်း သဘောထားပေး ခဲ့ကြပါသည်။

ထို့အတူ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အစိုးရလိုက်ပါ၍ တရုတ်အင်ဂျင်နီယာ၊ မြန်မာ အင်ဂျင်နီယာများ ပါဝင်ပြီး ရေကာတာ ဆောက်လုပ်မည့်နေရာသို့ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်နစ်နာမှု လေ့လာမှုခရီးစဉ် တစ်ခုပြုလုပ် ခဲ့ပါသည်။ ထိုခရီးစဉ်တွင် လူမှုအသင်းအဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ် (၂)ဦး လိုက်ပါရန် ခွင့်ပြုသော်လည်း သိလိုသောမေးခွန်းများ မေးမြန်းပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားသည်။ ထို့အတူ ထိုလေ့လာမှုမှ မြစ်ဆုံစီမံကိန်း ကဲ့သို့ ရေကာတာကို ဆက်လက်ဆောက်လုပ်ရန် ဟန်ပြအစီရင်ခံစာသာ ထွက်လာမည်ကို လူမှုအသင်း အဖွဲ့များက ယခုအထိ စိုးရိမ်စွာစောင့်ကြည့် နေကြသည်။

လူထုမှ ဆည်ဆောက်လုပ်မည့် ကိစ္စအပေါ် စိုးရိမ်ပြီး တားဆီးနေကြစေကာမူ အစိုးရနှင့် ကုမ္ပဏီများမှာမူ ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် အဆက်မပြတ် ကြိုးစား နေကြသည်ကို တွေ့မြင်နေရပါသည်။ ထိုအချက်သည် MPSI ၏ အစီရင်ခံစာတွင် ရေကာတာတည်ဆောက်ရေးကို အစိုးရမှ ရပ်စဲထားပါသည် ဆိုသည့် ၎င်းတို့၏ ဖော်ပြချက်နှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေပါသည်။

အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး နောက်ပိုင်း ပိုမိုဆိုးဝါးလာသော စစ်တပ်မြေယာ သိမ်းဆည်းမှု ပြဿနာ

မြန်မာအစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားများ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက် ပြည်နယ် ပြည်မရှိ မြန်မာပြည် အနှံ့တွင် မြေယာသိမ်းဆည်းမှု ပြဿနာ ပိုမို များပြားလာခဲ့ရာ ကရင်နီပြည်နယ်တွင်လည်း မြေယာသိမ်းဆည်းမှု ပိုမိုများပြား လာပါသည်။ သို့သော် အခြားဒေသနှင့် ထူးခြားသည့် အချက်မှာ မြေယာများကို စစ်တပ်များမှ အများဆုံးသိမ်းဆည်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ အစိုးရမှလည်း မြန်မာနိုင်ငံကို ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံအဖြစ် တည်ဆောက်နေပါပြီဟု ပြောဆိုလာပါသဖြင့် လူထုများသည် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး မတိုင်ခင်နှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲပြီးနောက် သိမ်းဆည်းခံရသည့် မြေများကိုပြန်လည် တောင်းဆို လာခဲ့ကြပါသည်။ အသိမ်းဆည်းခံ မြေယာများအနက် ဖရူဆိုမြို့နယ်အတွင်း စစ်တပ်မှ အသိမ်းဆည်းခံမြေများ ပြန်လည်တောင်းဆိုသည့် တောင်သူများနှင့် ၎င်းတို့အပေါ် အာဏာပိုင် ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် စစ်တပ်များ ကိုင်တွယ်ပုံ အခြေအနေအကျဉ်းကို တင်ပြလိုပါသည်။

၁။ အသိမ်းပိုက်ခံ လယ်ယာမြေနှင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း

ကရင်နီပြည်နယ်၊ ဖရူဆိုမြို့နယ်၊ မြို့မအုပ်စု၊ ကေးလျားအုပ်စုနှင့် မာခရော်ရှေ့အုပ်စု

ဆက်စပ်ဧရိယာတွင် အမှတ် (၁၄) တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း တည်ဆောက်ခဲ့သည့်အတွက် ဒေသခံပြည်သူလူထုများ သာမက အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန် များလည်း အခက်အခဲရောက် ခဲ့ကြပါသည်။ စစ်အစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဖွန်လအတွင်း ဒေသခံပြည်သူအား အသိပေးခြင်းမရှိပဲ ဒေသခံဘိုးဘွားပိုင်မြေ ဧက(၃၀၀၀)ကျော်အား အမှတ်(၁၄)တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း တည်ဆောက်ရန် သိမ်းဆည်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အမှတ် (၁၄) တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းအား ၁၀.၆.၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင် အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက် ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာ ဒေသခံများမှ မိမိတို့အတွက် များစွာသော အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ကို လက်မခံလိုသဖြင့် အသနားခံစာ၊ ကန့်ကွက်စာများ တင်ပြတောင်းဆို ခဲ့သော်လည်း မည်သို့မျှလိုက်လျောခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

သိမ်းဆည်းခံထားရသည့် လယ်ယာမြေများ ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် စုပေါင်း ဆုတောင်းပွဲ စုစုပေါင်း(၈) ကြိမ်တိုင်တိုင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ခိုးလျှော်ဆိုတောင်သူ လယ်သမား ကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၊ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် တောင်ယာမြေများ ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် ခိုးလျှော်ဆိုတောင်သူ လယ်သမားကော်မတီမှဦးဆောင်ပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁) ရက် နေ့တွင် လွိုင်ကော်မြို့၌ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြခွင့် တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်းပြည်နယ်အစိုးရမှ လက်မခံဘဲ ပယ်ချခြင်း ခံရသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၄-၄-၂၀၁၃ ခုနှစ် မာခရော်ရှေ့ ရွာတွင် ခိုးလျှော်ဆိုတောင်သူများ ဦးဆောင်ပြီး ထိုစစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း တည်ဆောက်ရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပြန်လည်၍ ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပပြုလုပ် ခဲ့ကြသည်။ ထိုဆန္ဒခံယူပွဲတွင် လာရောက်ဆန္ဒခံယူသူ လယ်သမား (၅၀၀) အနက် ၉၉%သည် စီမံကိန်း ဆက်လက်တည်ဆောက်ရေးကို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ တချိန်တည်းတွင် တောင်သူ လယ်သမားများသည် ၂၀၁၃၊ ဧပြီလ အတွင်းတွင် သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲတခု ကျင်းပပြီး စစ်လေ့ကျင့်ရေး ရုပ်သိမ်းပေးရန် အစိုးရအား တောင်းဆို ခဲ့ပါသည်။

လယ်ယာမြေ သိမ်းဆည်းမှုပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ကယားပြည်နယ် လယ်ယာမြေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး ဦးပိုးရယ်ရန်အောင်က “ ကျနော်တို့ဆီမှာ တင်ပြထားတာကတော့ ကျနော်တို့ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျနော်တို့ ဘာမှ မဆောင်ရွက်ခဲ့ပါဘူး၊ ကျနော်တို့ ဗဟိုကဘယ်လို ဆောင်ရွက် ရမလဲ၊ လမ်းညွှန်မှု ဘယ်လိုပေးမလဲ ဆိုတာကိုဘဲ စောင့်ကြည့်ပါတယ်” ဟု

ထုတ်ဖော်ပြောဆို ခဲ့ပါသည်။

ကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း လယ်ယာမြေ ပြဿနာများကို ဗဟိုဆိုသည့် နေပြည်တော် အစိုးရက တိုက်ရိုက်စီမံခန့်ခွဲပြီး ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရ (ကယားပြည်နယ်အစိုးရ) တွင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိသည်ကို ကြည့်လျှင် ယခင်စစ်အစိုးရ၏ အမိန့်ပေးအုပ်ချုပ်ရေး စနစ်က ဆက်လက်ရည်သန်နေသေးသည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးဆီသို့ ဦးတည်လုပ်ဆောင်နေသည့် အပြုအမူများအပေါ် ထင်သာမြင်သာမှုများ မမြင်တွေ့ရသေးချေ။

ထို့အပြင် KNPP ဖက်ကလည်း အစိုးရနှင့် ဒုတိယအကြိမ် ပြည်ထောင်စုအဆင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြည်သူလူထု၏ မြေများကို ပြန်ပေးရန် အစိုးရအား တောင်းဆိုဆွေးနွေး ခဲ့ကြကြောင်း KNPP မှလည်း ဩဂုတ်လ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် သတင်းမီဒီယာများသို့ ထုတ်ဖော်ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။

ဒေသခံလူထု၏ ကန့်ကွက်မှုကြောင့် အမှတ်(၁၄) တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း သိမ်းဆည်းထားသည့် လယ်ယာမြေတချို့ တစ်ဝက်သာ ပြန်လည်ပေးအပ်ခဲ့သလို သက်ဆိုင်ရာမှ အမျိုးမျိုး ဖိအားပေးပြီး တစ်ဧကလျှင် ကျပ်ငါးသောင်းနှုန်းသာ ပေးခဲ့သည်။

ဒေသခံများအား ပြန်လည်ပေးလိုက်သည့် မြေယာအချို့မှာ ယခင်လျှော်ကြေး မရရှိသေးသော နေရာများသာ ဖြစ်ပြီး လျှော်ကြေးအနည်းငယ်သာ ပေးသည့် ဒေါ်လောရ၊ လောဂျာ၊ လောခုခု ရွာများပြန်လည် ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ဒေသခံလူထုများ ဆက်လက် တောင်းဆိုသွားမည် ဖြစ်သည်။

မြေယာများ သိမ်းဆည်းပြီးနောက် ဒေသခံလူထုများ၏ တောင်ယာစိုက်ဧက သိသိသာသာ ကျဆင်းခဲ့ပြီး ဤသို့ ဆက်လက်ကြုံတွေ့နေရပါက ဒေသခံလူထု၏ ရှေ့ဆက် စားဝတ်နေရေးအခြေအနေကို မတွေးဝံ့တော့ပါ။

ထို့အပြင် ၂၄.၉.၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အမှတ်(၁၄)တန်းမြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း ပန်းရံ လုပ်သားတစ်ဦးသည် ဖရူဆိုမြို့ လောဘူးဒါး ရပ်ကွက်မှ အသက် (၁၁)နှစ်အရွယ် ကျောင်းသူတစ်ဦးအား သားမယားအဖြစ် အဓမ္မ ပြုကျင့်ခဲ့ပါသည်။ ထိုတရားခံအား ထောင်ဒဏ် တစ်သက်တစ်ကျွန်းနှင့် အလုပ်ကြမ်း ထောင်ဒဏ် (၃) နှစ် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့သော ဖြစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အမှတ်

၁၄ တန်းဖြင့် စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း ဆက်လက်တည်ရှိပါလျှင် ၎င်းဖြစ်ရပ်များ ထပ်မံဖြစ်လာနိုင်မှု အခြေအနေများစွာ ကြုံတွေ့နေရအုံးမည်ဟု ဒေသခံများမှ စိုးရိမ်နေကြ ရပါသည်။

၂။ ဆိုလျားကူး ကျေးရွာ တောင်သူလယ်သမား လှုပ်ရှားမှုအပေါ် အာဏာပိုင်များ၏ မတရားအမှု ကိုင်တွယ်ပုံနှင့် ကရင်နီ နိုင်ငံရေးနှင့် လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၏ တုန့်ပြန်ချက်

ကရင်နီပြည်နယ် ဗရူဆိုမြို့နယ်၊ ဆိုလျားကူး ကျေးရွာသို့ ခမရ ၅၃၁ စစ်တပ်သည် ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဖရေးဒါးကလိုး တောင်ကုန်းတခုလုံး ခန့်မှန်း မြေဧကပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော် သိမ်းပိုက်ပြီး တပ်စခန်းများ စတင် တည်ဆောက်လာ ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့နောက် ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ်လောက်က ဆိုလျားကူး ရွာတွင်ရှိသည့် လယ်ယာမြေ၊ စားကျက်မြေနှင့် သစ်တောမြေဧက စုစုပေါင်း ၁၂၀၀ ကျော်အား အမှတ် ၅၃၁ ခြေမြန်တပ်ရင်းမှ ထပ်မံသိမ်းဆည်းခဲ့ပြီး သီးစားချထားသည်ဟု သိရပါသည်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး မတိုင်ခင် ထိုသိမ်းဆည်းခံ မြေများအပေါ် လက်မှတ် အကန့်အသတ် ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လူထုများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုကာ သိမ်းဆည်း မြေဧရိယာကို သစ်တိုင်များဖြင့် လိုက်လံစိုက်ထူကာ အမှတ်အသားများ ပြုလုပ်ထား ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးပြီးသည့် နောက်ပိုင်း ၂၀၁၃ ခုနှစ် အတွင်းတွင် အုတ်တိုင်များဖြင့် အခိုင်အမာ စိုက်ထူ လာခဲ့ကြသည့်အတွက် လူထုများ ပိုမိုစိုးရိမ်လာ ခဲ့ကြသည်။ စိုက်ပျိုးမြေများ ပြန်လည်ရရှိရေးအတွက်လည်း အထက်လူကြီးများထံ တင်ပြတောင်းခံမှုများ ပြုလုပ်လာခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် မြေများအား စစ်တပ်မှ ပြန်လည်၍ မပေးသောကြောင့် ထိုသိမ်းဆည်းထားသည့် လယ်ယာမြေများပေါ်တွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၇-၂၈ ရက်နေ့တောင်သူပေါင်း (၃၀၀) ဝင်ရောက် ထွန်ယက်ခဲ့ကြရာ တောင်သူ (၃၀၀) ကျော်အတွင်းမှ တောင်သူ ၁၉၀ ဦးအားအမှတ် ၅၃၁ ခြေမြန်တပ်ရင်းမှူးမှ ပိုင်နက်ကျူးကျော်မှုဖြင့် အမှုဖွင့်ထားသည်ဟု တောင်သူများက ပြောပါသည်။

အမှုဖွင့် ခံထားရသည့် တောင်သူ ၁၉၀ ဦးအတွင်းမှ တစ်ရက်လျှင် ၁၀ ဦးစီ ရဲစခန်းသို့ လာရောက် အစစ်ဆေးခံရန် အကြောင်းကြား ထားသည်ဟု အမှုဖွင့်ခံထားရသည့် တောင်သူကို အန်ထော်နီ တူရယ်မှ ပြောပါသည်။

"မနွေက လာခေါ်သေးတယ် တရားစစ်ဆေးခံဖို့ လူအယောက် ၂၀ ကိုလာခေါ်တယ်၊ ရဲကလာဖို့ပြော သွားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မသွားဘူး မသွားနိုင်ဘူးလို့ပဲ အကြောင်းပြန် လိုက်တယ်၊ အဲဒီရက်မှာ သွားတဲ့သူက အယောက် ၃၀၀ လောက်ရှိတယ် အဲဒီ သွားတဲ့လူတိုင်းကို တရားစွဲမှာလို့ ပြောတယ်"

ဆိုလျားကူး ကျေးရွာသူ/ရွာသားများ (၁၉၀) ဦးကို ပိုင်နက်ကျူးကျော်မှုဖြင့် အမှုဖွင့် အရေးယူ ခံထားရသည့် အပေါ်တွင် လုံးဝရှုံးချက်ကွက်ကြောင်း ကယားပြည်နယ် နိုင်ငံရေးနှင့် လူထုအခြေပြု အသင်းအဖွဲ့ (၂၀) ကျော်မှလှိုင်းလ (၈) ရက်နေ့တွင် သဘောထားထုတ်ပြန် ကြေညာ ခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင်

(က) ဆိုလျားကူး ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြေယာများသည် ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သော်လည်းကောင်း၊ ယခင်အစိုးရ အဆက်ဆက်က မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပုံစံများ ထုတ်ပေးခြင်းမရှိခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေယာဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးမှု ပျက်ကွက်ခဲ့ခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါမြေများသည် လူထုလုပ်ကိုင် စားသောက်ခွင့်နှင့် လူထုပိုင် ဖြစ်နေ သော်ငြားလည်း ခမရ (၅၃၁) စစ်တပ်သည် အတင်းအဓမ္မ လာရောက် သိမ်းယူ ထားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

(ခ) ဆိုလျားကူး ကျေးရွာသူ/သားများသည် ၎င်းတို့ ဘိုးဘွားစဉ်ဆက်က မှီခိုလုပ်ကိုင် စားသောက်သည့် မြေယာပေါ်တွင် နှစ်စဉ်ပုံမှန် ပြန်လည်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းသည် မှန်ကန်သော လုပ်ရပ်ဖြစ်သကဲ့သို့ အဆိုပါဒေသတွင် နေထိုင်သည့် ဌာနေလူထု၏ မွေးရာပါ အခွင့်အရေး ဖြစ်သည်။

(ဂ) ယခု ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးကြသည့် ကျေးရွာသူ/သား (၁၉၀)ဦးနှင့် အထက်ကို ခမရ (၅၃၁) မှ ပိုင်နက်ကျူးကျော်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုမည့် လုပ်ရပ်သည် ဒေသခံလူထုများအပေါ် ဖိနှိမ်လိုသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု မိမိတို့ဒေသခံ အသင်းအဖွဲ့များမှ ယုံကြည်ပါသည်။

(ဃ) လက်ရှိ ၂၀၁၄ ခုနှစ်သည် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေး နှင့် ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေသည့် အရေးကြီးသော ကာလဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် “လူထုမှ ဒီမိုကရေစီ” နှင့် “ လူထုအားဖြင့် တော်လှန်ရေး” ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း သမိုင်းနှင့် လေ့လာမှုများအရ သိရှိပြီးဖြစ်သည်။ ခမရ (၅၃၁) မှ လူထုများအား တရားစွဲမည်ဟု ပြုလုပ်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းနှင့် အတင်းအဓမ္မ မြေယာသိမ်းဆည်းနေခြင်း အပြုအမူသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာစေရေး၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ရလဒ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်ဟု မိမိတို့ ယုံကြည်သည်။

(င) သို့ဖြစ်ပါ၍ခမရ (၅၃၁) အနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်ရေးကို ရှေ့ရှုသောအားဖြင့် သိမ်းဆည်းထားသော မြေယာများကို သက်ဆိုင်ရာ မူလပိုင်ရှင် ဆိုလျှားကူး ကျေးရွာလူထုထံသို့ ပြန်လည်ပေးအပ်နှင်း၍ တောင်သူလယ်သမား (၁၉၀) ဦးအား တရားစွဲဆိုမည့် ကိစ္စရပ်ကို ချက်ခြင်း ရုပ်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုသည်။

(စ) ကယားပြည်နယ်ရှိ တောင်သူလယ်သမားများ၊ တတ်သိပညာရှင်များ၊ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ အားလုံး ခမရ (၅၃၁) လုပ်ရပ်ကို ဝိုင်းဝန်းကန့်ကွက်ကြပါရန်နှင့် ကယားပြည်နယ်တွင် မြေယာ ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ တရားမျှတမှုများ ဖြစ်လာစေရန် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်း နိုးဆော် အပ်ပါသည်။

(ဆ) ဆိုလျှားကူး ကျေးရွာ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြေယာပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ရှိအစိုးရနှင့် လွှတ်တော်အမတ်များမှ မှန်ကန်စွာ ဖြေရှင်းပေးရန် လုံးဝ တာဝန်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ လျှင်မြန်ထိရောက်စွာ အရေးယူ ဖြေရှင်းပေးပါရန် ထပ်ဆင့် တောင်းဆိုပါသည်။

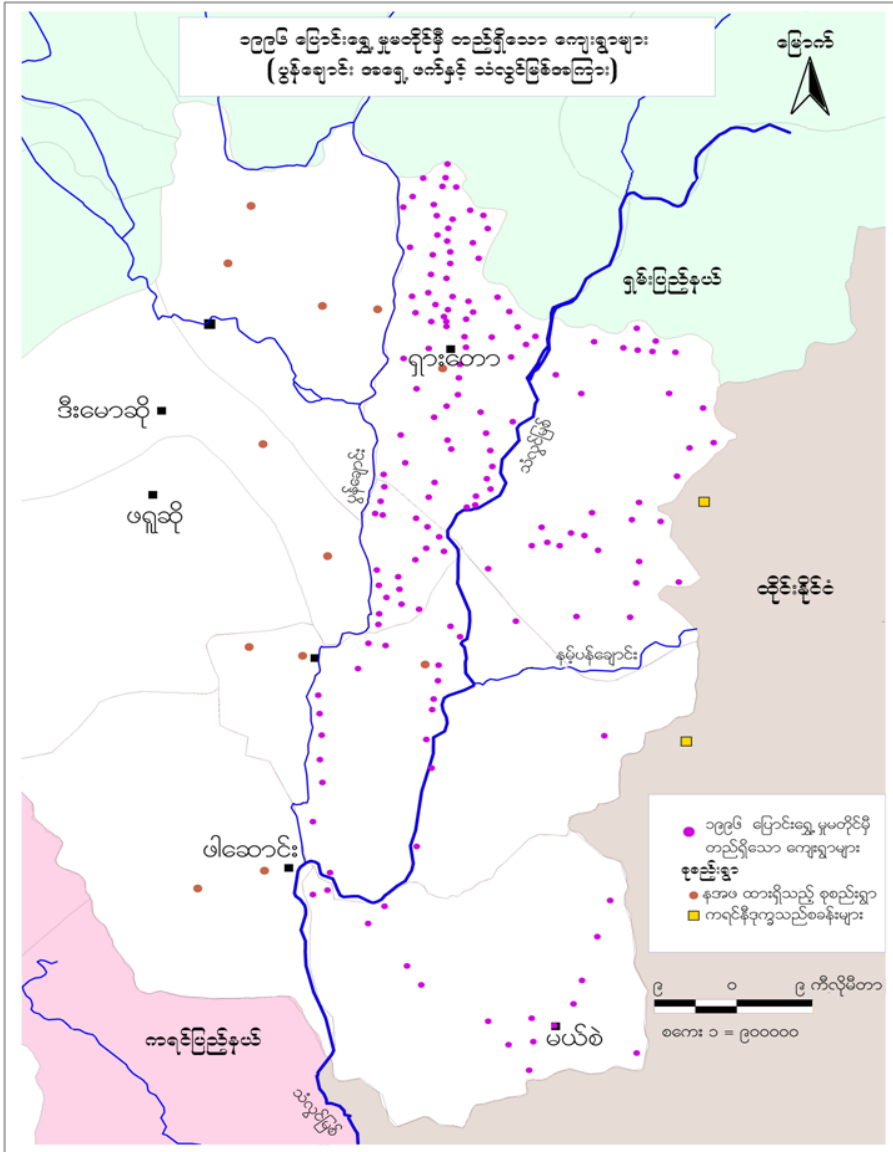
ထိုသဘောထား ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် စုပေါင်းလက်မှတ် ထိုးသည့်အဖွဲ့ (၂၀) ကျော်ထဲတွင် ကရင်နီ အမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ၊ ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ၊ ကရင်နီလူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေး တပ်ဦး (ကလလတ)၊ ကရင်နီပြည် လူငယ်များသမဂ္ဂ၊ ကရင်နီ အမျိုးသမီး အစည်းအရုံးနှင့် တောင်သူလယ်သမား ကွန်ယက် (ကရင်နီပြည်) အဖွဲ့များ ပါဝင်သည်။

ကယားပြည်နယ် နိုင်ငံရေးနှင့် လူထုအခြေပြုအသင်းအဖွဲ့မှ သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက်များ ကြေညာထားသော်လည်း ယခုအချိန်အထိ ဖရူဖိုမြို့နယ် တရားရုံးတွင် ဆိုလျားကူး ကျေးရွာသူသားတို့၏ စိုက်ပျိုးမြေယာများ ပြန်လည်ရရှိရန် ထွန်တုံးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သူ ၅ ဦးအား ပုဒ်မ ၄၄၇ (ပိုင်နက်ကျူးကျော်မှု) ဖြင့် တရားဆိုထားပြီး ရုံးချိန်း ၄ ကြိမ်တိုင်တိုင် တက်ရောက်ပြီး ဖြစ်သည်။

ရှားတောပုံပြရွာ (၁၀) ရွာ၏ အကဲဖြတ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ

၁၉၉၆ခုနှစ် အမွေရွှေ့ပြောင်းမှု မတိုင်ခင် ရှားတောမြို့နယ်အတွင်း ကျေးရွာများ မြေပုံတွင် မြင်ရပုံ

နောက်ခံအကျဉ်း

ရှားတော မြို့နယ်အတွင်း ကျေးရွာပေါင်း (၁၀၀) ကျော်ကို ၁၉၉၅ ခုနှစ် ကေအဲန်ပီနှင့် ထိုအချိန်နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (နဝတ) တို့အကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး သုံးလအကြာ ပျက်ပြယ်သွား၍ တိုက်ပွဲများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားစဉ် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် နဝတ တပ်များ၏ အတင်းအဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်းမိန့်ကြောင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် ရှားတောမြို့၊ ရွာသစ်မြို့၊ ဘောလခဲမြို့၊ လွိုင်ကော်မြို့ရှိ စုစည်းရွာအသီးသီးသို့၎င်း၊ ရှမ်း-ကယားနယ်စပ် ရွာပုန်းရွာရှောင်များသို့၎င်း အသီးသီး ရောက်ရှိခဲ့ကြပြီး အများစုတို့မှာ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ရှိ ကရင်နီဒုက္ခသည် အမှတ်(၁) နှင့်အမှတ် (၂) စခန်း များသို့ ထွက်ပြေးခိုလှုံနေထိုင် ခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ ထွက်ပြေး နေထိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ယခင်မိမိတို့ ဘိုးဘွားမြေဇာတိမြေများဆီ အခါအခွင့် သင့်လျှင်သင့်သလို ပြန်လည်လည်ပတ်ခြင်း၊ သတင်းအခြေအနေများကို နားစွင့်စုံစမ်းခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီးပြန်လည် နေထိုင်နိုင်ရန်နှင့် မိမိတို့၏ ပေးရပ်မြေကို အမြဲတမ်းလွှမ်းမတ်နေကြသူ၊ အိမ်ပြန်ချင်ကြသူ ဒုက္ခသည်များ ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။

ရှမ်းနှင့် ကရင်နီနယ်စပ်သို့ ပုန်းရှောင်သွားသော ရွာသူရွာသားများ၏ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် ကရင်နီလူမှုဖူလုံရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပင်မ (Karenni Social Welfare and Development Centre- KSWDC) နှင့် ကရင်နီနယ်လှည့် ဆေးကုသရေးအဖွဲ့ (Karenni Mobile Medical Team- KMMT) များက လိုအပ်သလို လိုက်လံကူညီ ခဲ့ကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ခိုလှုံနေထိုင်စဉ် နယ်မြေတူ၍ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းခံရမှု၊ လုပ်ကိုင်စားသောက်မှု အခက်အခဲနှင့် စားဝတ်နေရေး အကျပ်အတည်း များစွာကြောင့် ထိုတောပုန်းရွာများ အနီးအနားတဝိုက်တွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခြင်း မပြုလုပ်တော့ရန် ကေအဲန်ပီ စစ်ဗက်ဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်များက အောက်ခြေတပ်များကို ညွှန်ကြားပြီး ထိုရွာသားများ မိမိဌာနေ ကျေးရွာများဆီ ပြန်လည်နေထိုင်နိုင်ရန် KSWDC မှလိုက်လံကူညီ ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ဖြင့် ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ စပြီးရှားတော၊ လွိုင်ကော်ကားလမ်း မြောက်ပိုင်းတွင် တောပုန်းကျေးရွာ (၁၅) ရွာမှမိမိတို့ ယခင်ရွာဟောင်းသို့ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့လိုအပ်သော စားနပ်ရိက္ခာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများ အတွက် ဓါး၊ ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ ပုဆိန်၊ ကော်ပြား၊ ပေါက်ချွန်းများနှင့် ကျန်းမာရေး ကူညီစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကို KSWDC နှင့် KMMT မှ ဆက်လက် ကူညီစောင့်ရှောက် သွားခဲ့ကြသည်။

အောက်ပါခုနစ်အလိုက် ရွာဟောင်းသို့ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ခဲ့ကြသော ကျေးရွာများမှာ

စဉ်	ကျေးရွာ	ပြန်လာသည့်ခုနစ်	ကျေးရွာအုပ်စု	မှတ်ချက်
၁	ဒေါမူလဲ	၂၀၀၁	မြောက်ပိုင်းအုပ်စု	
၂	လဲဒူခေါ	၂၀၀၁	။	ဒေါနော်ကလူး သို့ဆက်လက်ရွှေ့ပြောင်း
၃	ဒေါတနော	၂၀၀၂	။	
၄	တနော်ကလု	၂၀၀၁	။	
၅	ဒေါဝယ်ရော	၂၀၀၂	။	
၆	လဲဒူကယ်ဆ	၂၀၀၂	။	နမ်းအွမ်လေးသို့ဆက်ပြောင်း
၇	နမ်းအွမ်လေး	၂၀၀၂	။	
၈	တင်လွယ်	၂၀၀၃	။	
၉	သရိဒီး	၂၀၀၄	။	
၁၀	ဒေါဒီးဒူ	၂၀၀၂	။	ဒေါဝယ်ရောရွာခွဲ
၁၁	ဒေါတနော်	၂၀၁၂	။	
၁၂	ကလာလဲ	၂၀၀၄	။	
၁၃	ဒေါလဲဒူ	၂၀၀၄	။	
၁၄	ဒေါလဲဒူ	၂၀၀၄	။	ရှားတောစုစည်းရွာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့
၁၅	ဒေါနော်ပလူး	၂၀၀၃	။	
၁၆	သေးလဲ	၂၀၁၃	။	ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း
၁၇	စုဖဲလော်	၂၀၀၃	။	ပွန်ချောင်းပြောင်းပြန်လာ
၁၈	ဒေါတခူး	၂၀၀၄	။	ရှမ်းပြည်နယ်နောင်ယာဆိုင်းပြောင်းနေထိုင်ခဲ့

ထိုကျေးရွာများတွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးမတိုင်ခင် ကက်သလစ် ဘာသာရေး စေတမာန် ကျောင်းဆရာ/ဆရာမများ လာရောက်နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး

ကျေးရွာကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကျောင်းများ ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက် ယခုအခါ ကျောင်းအားလုံးကို အစိုးရကျောင်းအဖြစ် အသွင်ပြောင်းပြီး အစိုးရကျောင်းဆရာ/ဆရာမများ စေလွှတ်လျက်ရှိသည်။ အပစ်အခတ် ရပ်စဲပြီးနောက် သရီဒါး ကျေးရွာတွင် နိုင်ငံတကာ အိန်ဂျီအို အကူအညီဖြင့် ကုတင် (၅၀) ဆန့် တိုက်နယ်ဆေးရုံ တစ်ခုကို ဒေသခံလူထုအား ဆေးဝါးကုသမှုပေးနိုင်ရန် အစိုးရမှ တည်ဆောက် ပေးထားပါသည်။

ထို့အတူ ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင်ဒုက္ခသည်မိသားစုဝင်အချို့၊ လွိုင်ကော်နွားလဂိုးစုစည်းရွာမှ မိသားစုဝင်အချို့နှင့် ရှားတောစုစည်းရွာမှ မိသားစုဝင် ရွာသားအချို့တို့သည် ရှားတော-လွိုင်ကော် ကားလမ်း တောင်ပိုင်းကျေးရွာဟောင်း များကိုလည်း ပြန်လည်နေထိုင် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် KSWDC မှအဆိုပါ ကျေးရွာများအား ကူညီဆောင်ရွက် ပေးခဲ့သည်။ အလားတူ ၎င်းတို့ဘဝ ပြန်လည်ထူထောင် နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော စားနပ်ရိက္ခာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနိုင်ရန်ခါး၊ ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြားနှင့် ပုဆိန်များကို လိုက်လံကူညီပေးပြီး ကျန်းမာရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကို KMMT ယခုအခါ Karenni Mobile Health Committee (KnMHC) တို့မှ လိုက်လံကူညီ စောင့်ရှောက် ပေးခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ပြန်လည်နေထိုင်သူများ၏လူဦးရေစာရင်းတွင်မိသားစုတစ်စုလုံး၏စာရင်းများ ထည့်သွင်းထားသော်လည်း မိသားစုအဖွဲ့ဝင် အချို့သာ အမှန်တကယ်ရွာသို့ ပြန်လည်နေထိုင် ခဲ့ကြသည်။ ဥပမာ- မိဘနှစ်ပါးသာ ခြံများ၊ တောင်ယာများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ပြီး သားသမီးများမှာမူ ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် သော်၎င်း၊ စုစည်းရွာများတွင်သော်၎င်း နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ကျောင်းပညာ ဆက်လက်သင်ယူ နေကြသည်။ ခုနှစ်အလိုက် မူလရွာဟောင်းသို့ ပြန်လည်နေထိုင်ခဲ့ကြသော ကျေးရွာများမှာ အောက်ပါ ဇယားအတိုင်း ဖြစ်သည်။

စဉ်	ကျေးရွာ	ကျေးရွာအုပ်စု	ပြန်လာသည့် ခုနှစ်	မှတ်ချက်
၁	ဆီကိုးလဲ	စလောင်းအုပ်စု	၂၀၀၈	
၂	ဒေါ့စ်	။	။	
၃	စလောင်းပါလုံ	။	၂၀၀၄၊ ၂၀၀၅	
၄	ဒေါခရော်အော	တောင်ပိုင်းအုပ်စု	၂၀၁၁	

၅	ဖားတောင်	။	၂၀၁၁	
၆	ဒေါက်ကလဲတေ	။	၂၀၀၆၊ ၂၀၀၇	
၇	ဒေါ်ဆော်ဘူး	။	၂၀၁၂	
၈	ဒေါ်အိဆ	။	၂၀၁၂	
၉	ဒေါ်ဘိုးလှိုင်	။	၂၀၁၂	
၁၀	ဒေါ်ခီးနေး	။	၂၀၁၃	
၁၁	ခိုးလဲ	။	၂၀၀၉၊ ၂၀၁၂	

၂၀၁၂ ခုနှစ် ကေအိန်ပီပီနှင့် မြန်မာအစိုးရအကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက် ရှားတော-လွိုင်ကော် ကားလမ်းတောင်ပိုင်း ပြန်လည် နေထိုင်သူများအတွက် ကူညီသွားရန် မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုအဖွဲ့ (Myanmar Peace Support Initiative- MPSI) ကမြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဒေသခံ လူမှုအသင်းအဖွဲ့ဖြစ်သည့် လွိုင်ကော်အခြေစိုက် ကိန္နရာကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် နေရာဟောင်း ပြန်လာသည့် ရှားတော-လွိုင်ကော် ကားလမ်းတောင်ပိုင်း ကျေးရွာ (၁၀) ရွာကို ငြိမ်းချမ်းရေး စံပြကျေးရွာများအဖြစ် လူမှုရေးကူညီထောက်ပံ့မှုများကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် စတင်ကူညီလာ ခဲ့ကြသည်။

MPSI သည် ရန်ကုန်မြို့တွင် အခြေစိုက်သော လုံမေခေါ် လူမှုအသင်းအဖွဲ့ မှတစ်ဆင့် ကိန္နရာအဖွဲ့အား Participatory Rural Appraisal (PRA) သင်တန်း လာရောက်ပို့ချ ပေးခဲ့ပါသည်။ MPSI အနေဖြင့် ၎င်း၏ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ငြိမ်း ချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကူညီဆောင်ရွက်သွားရာတွင် အထောက်အကူပြု စီမံကိန်းများကို တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများတွင် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက် ရာတွင် အဆိုပါ ရှားတောမြို့နယ်အတွင်းရှိ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်သည့် ယခုလိုကျေးရွာ (၁၀) ရွာလည်း ပါဝင်ပါသည်။

MPSI၏ မတ်လ ၂၀၁၂ ခုနှစ်- မတ်လ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် သင်ခန်းစာရယူခြင်း အစီရင်ခံစာထဲတွင် ထိုစီမံကိန်း၏ အထူးအောင်မြင်မှုများကို မီးမောင်းထိုး ရေးသားဖော်ပြ ထားပါသည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာထဲတွင် ကျေးရွာ (၁၀) ရွာ၏ အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၅၁ စု နှင့်

လူဦးရေပေါင်း ၁၄၃၁ ဦးက ကူညီထောက်ပံ့သွားကြောင်း ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ကူညီထောက်ပံ့မှုမှာ ပြန်လည်နေထိုင်သူ IDP တို့၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးမှုမှ တဆင့် မိရိုးဖလာ မြေများ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအတွက် ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အတူ ကျေးရွာအစာရေစာ ဖူလုံရေးအတွက် ကျေးရွာစပါးကျီ လုပ်ငန်းနှင့် မျိုးစေ့ဖြန့်ချိရန် မျိုးစေ့ဘဏ် လုပ်ငန်းများကိုလည်း ကူညီထောက်ပံ့ကြောင်း ပါရှိပါသည်။

အခြေခံ မူလတန်းကျောင်းများ၊ ကျေးရွာ (၁၀) ရွာအနက် ကျေးရွာ (၅) ရွာအတွက် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းတစ်ဦးကိုလည်း သင်တန်းပေး ကူညီသွားရန် ပါရှိပါသည်။ အတူတကွ အစီအစဉ်များ ချထားခြင်းဖြင့် ရေကောင်းရေသန့် ရရှိရေးနှင့် ရေကြောင့်ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် ရောဂါများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများပြုလုပ်ရန်အစီအစဉ်များပါဝင်ပါကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုစီမံကိန်းအတွက် MPSI မှဒေါ်လာငွေ (၇၉၀၀၀)၊ ဘတ်ငွေအားဖြင့် (၂၅၂၈၀၀၀) ဖြင့်ကူညီထောက်ပံ့ သွားပါသည်။ စီမံကိန်း အချိန်ကာလမှာ စက်တင်ဘာ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ ဇွန်လ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အထိဖြစ်သည်။

KCSN စစ်တမ်းကောက်ချက်အရ ထိုကျေးရွာ (၁၀) ရွာသို့ပြန်လည်အခြေချသူများ၏ စာရင်းအရ အိမ်ခြေပေါင်း ၂၇၄ စုရှိပြီး စုစုပေါင်း လူဦးရေမှာ ၁၀၅၂ ဦး ရှိသော်လည်း လက်ရှိကျေးရွာတွင် ပြန်လည်အခြေချသူ အထူးသဖြင့် မိဘများနှင့် တောင်ယာပြန်လည် လုပ်ကိုင်သူများ၏ ဦးရေမှာ ၄၈၇ ဦးသာ ဖြစ်ပြီး စာရင်းအရ လူဦးရေ၏ ၄၆ % ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသည်စခန်းနှင့် စုစည်းရွာတွင် ၅၄% သောစာရင်းအရ မိသားစုဝင်ဦးရေ ၅၆၅ ဦး ကျန်ရှိနေကြသေးသည်။ အများစုမှာ ကျောင်းသွားသော သားသမီးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖြစ်ကြသည်။

MPSI အစီရင်ခံစာထဲတွင် ဒေသခံရွာသူရွာသားများက မိမိတို့အပေါ် ဆိုးကျိုးဖြစ်သော မြေယာသိမ်းဆည်းမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများကို ဖြစ်ပေါ်လာစေမည့် ရွာသစ်ဆည် စီမံကိန်းနှင့် ဘိလပ်မြေစက်ရုံစီမံကိန်းများအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး ကေအဲန်ပီပီကို တင်ပြလာခဲ့သည့် အတွက် ကေအဲန်ပီပီမှ နိုင်ငံတော်အစိုးရထံ တင်ပြ၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ထိုစီမံကိန်းများကို အစိုးရဖက်မှ ရပ်စဲပေးထားကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော် ထိုဖော်ပြချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်အစိုးရ လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့တို့သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဖာဆောင်းမြို့ အစိုးရတာဝန်ရှိသူနှင့် မြို့ရပ်မိရပ်ဖများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ သံလွင်မြစ်ပေါ် ရေကာတာဆောက်လုပ်မည့် ကိစ္စကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ဘိလပ်မြေစက်ရုံကိုလည်း ဆက်လက် တည်ဆောက်သွားရန် လူထုကိုလိုက်လံ စည်းရုံးမှုက တစ်မျိုးဖိအားပေးသွားသည်က တစ်ဖုံ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ရပ်များ ဆက်လက်မြင်တွေ့နေရဆဲ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ထိုစီမံကိန်းများကို အမှန်တကယ် ရပ်စဲထားပါက လူသိရှင်ကြား ထုတ်ဖော်ပြောကြားပြီး လူထုအား အသိပေးသွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်ထိုသို့ မရှိသည်ကို ယနေ့အထိ မြင်တွေ့ နေရပါသည်။

ထို့အပြင် ထိုအစီရင်ခံစာထဲတွင် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သော ကေအဲန်ပီပီနှင့် ကလလတတို့ ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု ကိစ္စကို အထူး ထည့်သွင်းထားပြီး အစိုးရ၏ အဓမ္မကျေးရွာ ရွှေ့ပြောင်းမှုကြောင့် ရာနှင့်ချီသော ကျေးရွာများ ပျက်စီးမှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် မြောက်များစွာသော အစိုးရ၏လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု ကိစ္စများကို ထိန်ချန် ထားခြင်းသည် မျှတမှုမရှိသည်ကို တွေ့မြင် နေရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုအစီရင်ခံစာနှင့် ဆက်စပ်သည့် ယခုလို ရှားတောမြို့နယ်ရှိ ပြန်လည် အခြေချ နေထိုင်သူစံပြရွာ (၁၀) ရွာ၏ အခြေအနေမှန်များကို အကဲဖြတ်သွား၍ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူကာ အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြလိုပါသည်။

၁။ စီမံကိန်း တည်နေရာနှင့် လူဦးရေ

စံပြစီမံကိန်းကျေးရွာပေါင်း (၁၀) ရွာ၏ အမည်၊ အိမ်ထောင်စုနှင့် လူဦးရေများ ဖြစ်သည်။

စဉ်	ကျေးရွာ	ခန်းမုန်း အိမ်ခြေ	စာရင်းအရ မိသားစုလူဦးရေ	လက်ရှိရွာအတွင်း လူဦးရေ	မှတ်ချက်
၁	ဒေါခရော်အော	၅၀	၆၀	၄၅	ဒုက္ခသည်စုစည်းရွာ
၂	ဖာဆောင်း	၂၁	၁၁၄	၂၂	စုစည်းရွာ
၃	ဒေါဘိုးလို	၁၄	၂၆	၁၈	ဒုက္ခသည်စုစည်းရွာ
၄	ဒေါတမ	၂၉	၇၈	၂၄	စုစည်းရွာ
၅	ဒေါဆော်ဘူး	၂၆	၂၀၉	၂၀	ဒုက္ခသည်စုစည်းရွာ
၆	ဒေါအိဆ	၃၁	၁၄၀	၂၇	စုစည်းရွာ
၇	ဆီကိုလဲ	၄၀	၁၈၈	၁၈၈	စုစည်းရွာ
၈	ဒေါကလဲတေ	၃၂	၁၀၇	၂၅	စုစည်းရွာ
၉	ဒေါစဲ	၂၀	၁၀၅	၁၀၅	စုစည်းရွာ၊ ရွာပုန်းရွာရှောင်
၁၀	နီးလဲ	၁၁	၂၅	၁၃	စုစည်းရွာ
စုစုပေါင်း		၂၇၄	၁၀၅၂	၄၈၇	

စံပြရွာ (၁၀) ရွာ၏ လူဦးရေစာရင်းကို အတိအကျ ဖော်ပြနိုင်ခြင်းမရှိကြသည်မှာ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်သူများအနေဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအပေါ် စိတ်ချယုံကြည်မှု မရှိကြသေးသည့်အပြင် အချို့တို့မှာယာယီအိမ်များ ပြန်လည် တည်ဆောက်ပြီး မိသားစုအချို့ အထူးသဖြင့် မိဘနှစ်ပါးသာ ပြန်လည်နေထိုင် ကြသလို အချို့သောကျေးရွာများမှာ ယာယီအိမ်များ ပြန်လည် ဆောက်လုပ် ကြသော်လည်း ရွာတွင်းသို့ ပြန်လည်နေထိုင်ခြင်း မရှိကြသေးချေ။ ၎င်းတို့၏ စိတ်ထဲတွင် စစ်ပွဲများပြန်လည်ဖြစ်ပွားမည်ကို စိုးရိမ်နေကြခြင်းများ ရှိနေသေးသည်။

“ စာရင်းလာသွင်းကြတဲ့အခါ စာရင်းကောက်တဲ့သူတွေက မိသားစုဦးရေကို အပြည့်ထည့်ထားတယ်။ ရွာမှာစာရင်းကောက်တဲ့အခါ မိသားစုတစ်ယောက်ဘဲ စာရင်းလာသွင်းတယ်။ သူတို့မိသားစု အများစုကစုစည်းရွာ၊ ဒုက္ခသည်စခန်း တွေမှာဘဲ ကျန်တယ်။ ဒါပေမဲ့ စာရင်းကောက်တဲ့လူတွေကတော့ ပြန်လာတဲ့ စာရင်းထဲ အားလုံးထည့်လိုက်တယ် ” ဟု ဒေသခံ ရွာသားတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

၂။ ပီပံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ပုံ

နှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း ဒုက္ခသည်စခန်း၊ စုစည်းရွာနှင့် အထူးသဖြင့် တောတွင်းပုန်းဘဝရောက် ရှိခဲ့ရသူ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကြုံတွေ့နေရသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခက်အခဲများကို ပြေလျော့ လာစေရေးနှင့် မိမိကျေးရွာဟောင်းများဆီသို့ ဘဝများ ပြန်လည် ထူထောင် နိုင်ရေးအတွက် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ကတည်းက ကေအိန်ပီပီ ခေါင်းဆောင်များမှ တိုက်ပွဲများ ရှောင်ရှားပေးခဲ့ကြသကဲ့သို့ KSWDC နှင့် KMMT တို့မှလည်း အဆိုပါကျေးရွာများအတွက် လိုအပ်သော စားဝတ်နေရေး၊ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းနှင့် ကျန်းမာရေးကူညီထောက်ပံ့မှုများ လိုက်လံကူညီ ဆောင်ရွက်ပေး ခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်စဉ်တွင် EU ရံပုံငွေအဖွဲ့မှ လှိုင်ကော်သို့ရောက်ရှိလာပြီး ကယား ပြည်နယ်အတွင်း လူသားချင်း ကူညီထောက်ပံ့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လူမှု အသင်းအဖွဲ့များအား ခေါ်ယူပြီး အစည်းအဝေးတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကာ အစိုးရအောက် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လူမှုအသင်းအဖွဲ့များမှတစ်ဆင့် ကူညီထောက်ပံ့ သွားရန်နှင့် မှတ်ပုံတင်ထားသည့်အဖွဲ့များသာ အဆိုပြုလွှာများကို လျှောက်ထား နိုင်သည်ဟု ထုတ်ဖော်သဖြင့် လှိုင်ကော်အခြေစိုက်နှင့် နယ်စပ်အခြေစိုက် လူမှုအသင်းအဖွဲ့များ စုပေါင်း၍ ထိုပြောကြားချက်အပေါ် သဘောထားများ ထုတ်ဖော် တုန့်ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ထိုကိစ္စနှင့် ဆက်စပ်၍ ရှားတောမြို့နယ်အတွင်းနှင့် ကရင်နီပြည်နယ်ဒေသ အနှံ့တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်နေထိုင်ခဲ့ကြရသော အိုင်ဒီပီနှင့် ကရင်နီပြည်သူများကို လိုက်လံကူညီနေသည့် KSWDC နှင့် KMMT ကဲ့သို့သော လူမှုရေးအကူအညီပေးသည့်အဖွဲ့များကို မှတ်ပုံမတင်ရသည့်အဖွဲ့ဟု သတ်မှတ်ကာ လျစ်လျူရှုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့အပြင် INGOs များသည် လှိုင်ကော်မြို့တွင် EU ရံပုံငွေအကူအညီပေးရေးဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ကျင်းပ ပြီးသည့်နောက် လှိုင်ကော်အခြေစိုက် ကိန္နရာကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးအကူအညီဖြင့် ဒေသခံရွာသားများနှင့် ရှားတောမြို့တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ပြီး စစ်တမ်းများ ကောက်ယူခဲ့ကြရာမှ ယခုလိုစံပြရွာ (၁၀) ရွာကိုရွေးချယ် ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင် KNPP လှိုင်ကော်ဆက်ဆံရေးရုံးသို့ ဆက်သွယ်အသိပေးခြင်းမရှိဘဲ တိုက်ရိုက်သာ ရှားတောမြို့ကိုသွားပြီး လိုအပ်ပါက ရှားတောမြို့ရှိ KNPP ဆက်ဆံရေးရုံးခွဲကိုသာ

တခါတရံ ဝင်ရောက်လည်ပတ် ခဲ့ကြသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် MPSI နှင့်ဆက်စပ်ပြီး အဆိုပါရွေးချယ်ခံရသော စံပြရွာ (၁၀) ရွာအတွက် လိုအပ်ချက်များကို ကိန္နရာကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့မှတစ်ဆင့် ကူညီထောက်ပံ့ရန် ဖြစ်လာပါသည်။

“ ယခုလိုဒေသခံကို ကူညီတာကကောင်းတော့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရေရှည်အတွက် လိုအပ်တဲ့လူထု ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအကူအညီတွေ စဉ်းစားဆောင်ရွက်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်ပစ္စည်း ဥစ္စာအကူအညီတွေဘဲ ပေးရင်ရေရှည်မှာ လူထုတွေမိမိအားထားစိတ် ပိုများလာမယ်။ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်မရပ်တည်ချင်ကြတော့ဘူး” ဟု KSWDC ဖွံ့ဖြိုးရေး အရာရှိတစ်ဦးက ပြောပါသည်။

ထို့အတူ KNPP ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးမှလည်း “ကျနော် INGOs တွေကို ပြောချင်တာက အခုလိုဒီရွာတွေကို လာကူတာကတော့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခြားလုပ်သင့်လုပ်ထိုက်၊ ကူညီသင့်ကူညီထိုက်တဲ့ အရာတွေ (ဥပမာ- လူ့အခွင့်အရေးမြှင့်တင်ရေးကိစ္စ၊ တောင်သူလယ်သမားများ အခွင့်အရေး ပြန်ရရေးကိစ္စ) အရင်လုပ်ပြီး အခုလိုအကူအညီတွေ ပေးသွားရင် ကောင်းတာပေါ့။ အခုက ပြောင်းပြန်လို ဖြစ်နေပါတယ်” ဟုပြောပါသည်။

၃။ အကျိုးအမြတ်

ထိုသို့သောအထက်တွင် ဖော်ပြသည့် လိုအပ်ချက်များကို ပံ့ပိုးကူညီနေသည့် လူမှုအသင်းအဖွဲ့များအနက် ကိန္နရာလူမှုအသင်းအဖွဲ့သည် ထိုကျေးရွာများထံသို့ ပေါက်တူးပေါက်ပြားများ၊ ဓါးများ၊ တံစဉ်များ၊ မိုးကာများ၊ ခြင်ထောင်များ၊ အိုးခွက် ပန်းကန်များ၊ စောင်များ လာရောက်ကူညီပေးခဲ့ကြသည်။ မွေးမြူရေး အတွက် ငွေကြေးများကိုလည်း ရွာအလိုက်ကူညီပေးပြီး မွေးမြူရန် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျေးရွာ တစ်ရွာလျှင် (၆) ကောင်နှုန်းနှင့် ကြက်ကို မိသားစုတစ်စုလျှင် ဓါတ်စာကျွေးကြက် (၂) ကောင်နှုန်းဖြင့် မွေးမြူလိုသူများကို လာရောက် ဖြန့်ဝေပေးသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရှားတောမြို့နှင့် ဒုက္ခသည်စခန်းများသို့ သွားရောက်ဝယ်ယူမွေးမြူ ခဲ့ကြ သည်။

ရွာသားများ၏ ပြောပြချက်အရ ထိုကျေးရွာများကို အောက်ဖော်ပြပါအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ကြသောအဲန်ဂျီအို များ(အမည်မသိ)၊ ကိန္နရာလူမှုအသင်းအဖွဲ့၊ မိုင်းပညာပေး အဖွဲ့၊ ယူအဲန်အိပ်ချ်စီအာရ်နှင့် ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့များမှ လာရောက်ကူညီပြီး

အစိုးရမှ ရှားတောမှစပြီး ဖားတောင်သို့ ကားလမ်းဖောက်လုပ်ရန် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၅၀)၊ ဖားတောင်မှ ဒေါခရော်အော ကားလမ်းဖောက်လုပ်ရန် ကျပ်သိန်းပေါင်း (၅၀)၊ ရှားတောမှ ဆီကိုးလဲ ကျေးရွာသို့ ကားလမ်းဖောက်လုပ်ရန် ကျပ်သိန်းပေါင်း (၅၀)၊ ရှားတော လှိုင်ကော်ကားလမ်းမကြီးမှ ဒေါအိဆကျေးရွာသို့ ကားလမ်းဖောက်လုပ်ရန် ကျပ် (၁၅) သိန်း၊ ဒေါအိဆမှ ဒေါဆော်ဘူး ကျေးရွာသို့ ကျပ် (၁၅) သိန်း ကူညီပေးသလို ကေအဲန်ပီပီမှလည်း အစပိုင်းတွင် စားနပ်ရိက္ခာများ ကူညီပံ့ပိုးခဲ့ကြသည်။ ၎င်း စံပြရွာ (၁၀) ရွာအနက် ဒေါကလဲတေကျေးရွာတွင် အစိုးရမှ ဆေးပေးခန်းတစ်လုံး တည်ဆောက်ပေးပြီး ရှားတောမြို့မှ အစိုးရဆေးဝန်ထမ်းများ တစ်လတစ်ကြိမ် လာရောက်ကာ ဒေါကလဲတေတွင် ကျန်းမာရေး လာရောက်ကြည့်ရှုပေးသော်လည်း ကြိုတင်အကြောင်းကြားထားခြင်း မရှိသဖြင့် လာရောက်ချိန်တွင် ရွာသားများလယ်ထဲယာထ ရောက်ရှိပြီး ရွာထဲတွင်တခါတရံ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိကြချေ။

ကျေးရွာသားများ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည့် ကျောင်း (၃) ကျောင်း ရှိပါသည်။ တတိယတန်းအဆင့်ကျောင်း ၂ ကျောင်းနှင့် မူကြိုကျောင်း ၁ ကျောင်း ဖြစ်သည်။

ဆီကိုလဲကျေးရွာတွင် တည်ဆောက် ပေးသည့်ကျောင်း

ရွာဟောင်းတွင် တောင်ယာပြန်ခုတ်ကြသည့် ရွာသားများ

ထိုကျေးရွာများအတွင်း အခြေစိုက်သည့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးလုပ်သား တစ်ဦးတလေမျှ မရှိပါ။ လူထုကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းအတွက် ကရင်နီ နယ်လှည့်ကျန်းမာရေး လုပ်သားများသာ တစ်နှစ်အတွင်း ၂ ကြိမ်လှည့်လည်၍ ဆေးဝါးကုသမှုများ ပြုလုပ်ပေးနေကြသည်။ ကျေးရွာများအတွက် အဓိက ရေပေးဝေရန် ပိုက်လိုင်းများကို ကိန္နရာလူမှုအသင်းအဖွဲ့နှင့် ဂေအန်ပီပီထံ လက်ခံရရှိသည့် ကျေးရွာမှာ ၁၀ ရွာအနက် ၄ ရွာသာ ရှိသေးပြီး ကျန်ရှိသည့် ကျေးရွာများမှာမူ ယနေ့အချိန်ထိ ရွာ၏တောင်အောက်ရှိ စမ်းချောင်းများသို့ ရေဆင်းခပ် နေကြရပါသည်။

၁၀ ရွာအနက် အများစုမှာ ယခုလို ငါးရေတံလျှောက်ဖြင့် ရေများသွယ်ယူကြသည်

ဒေါက်တာတွင် ပီပီစီ ရေပိုက်လုံးဖြင့် ရေများသွယ်ယူခဲ့ကြသည်

ကျေးရွာသူ/သားများ၏ပြောပြချက်အရအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများဖြစ်သော ပေါက်တူး၊ ပေါက်ပြား၊ ဓါး စသည်များကို တစ်ကြိမ်အတွက် ကူညီပေးခြင်းထက်နှစ်စဉ် အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် ပုံမှန်ကူညီထောက်ပံ့သွားရန် ဆန္ဒရှိခဲ့ကြသည်။

ယခုပုံစံဖြင့် ရွာသားများကို ကူညီပံ့ပိုးသွားခြင်းသည် ရွာအတည်ဖြစ်မလား မဖြစ်ဘူးလား ဆိုသည်ကို မည်သူကမျှ တွက်ဆ၍မရပါ။ အကယ်၍ KNPP နှင့်အစိုးရ အကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သေးလျှင် ယခုလိုအိမ်ခြေအနည်းငယ်ဖြင့် တည်ရှိသည့်ကျေးရွာများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း အကူအညီများကို လွယ်ကူစွာ ကူညီသွားနိုင်ရန် ရွာတွေကို တနေရာတွင် စုစည်းသွားနိုင်ဘွယ် ရှိကြောင်းကိုလည်း အချို့သော ဒေသခံလူကြီးများက စိုးရိမ်ပူပန်နေကြသည်။ ယခုလို ပြင်ပက ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ဦးစားပေး ကူညီမည်ဆိုပါကလည်း ရေရှည်တွင် ဒေသခံ လူထုများ၏ မှီခိုအားထားစိတ်များ ပိုမိုများပြားလာပြီး ယခင်ဘိုးဘွားဘီဘင် လက်ထက်ကလို ကိုယ့်ရွာကိုအုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် ဘဝကိုကိုယ်ထူကိုယ်ထစိတ်ဖြင့် တည်ဆောက်သွားခဲ့သည့် စနစ်များ ပျောက်ဆုံးကာ အေးအေးချမ်းချမ်းဘဝများ ပျောက်ဆုံးလာနိုင်ပြီး ပြင်ပ (သို့မဟုတ်) သူတပါး၏ အုပ်ချုပ်ချယ်လှယ်မှုအောက် ကျရောက်သွားမည်ကို စိုးရိမ်နေကြသည်။

ထို့အပြင် ထိုကျေးရွာများသို့ ရွာသူရွာသားအားလုံး မပြန်လာကြသည့် အကြောင်းရင်းမှာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်ကတည်းက စပြီး စုစည်းရွာများတွင် သွားရောက်နေထိုင်ရင်း အိမ်ယာခြံမြေများ ပိုင်ဆိုင်ထားသည်က တကြောင်း၊ စုစည်းရွာတွင်းတွင်မြို့ကျောင်းနှင့်နီး၍ သားသမီးများ ကျောင်းထားရန် ပိုမိုလွယ်ကူသည်ကတကြောင်း စသည့်အကြောင်းများကြောင့် မိမိတို့ ဌာနေဟောင်း ကျေးရွာများသို့ ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် ယခင်ကျွမ်းကျင်ပြီးသား တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အခြားတစ်ပိုင်တစ်နိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ပြီး ရရှိသောငွေကြေးများဖြင့် စုစည်းရွာနှင့် မြို့ရွာများတွင် ခိုင်ခံ့သည့်အိမ်များ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးများအတွက် အသုံးပြု သွားကြရန်သာ ဆန္ဒရှိနေကြသည်။

ဒေသခံ အခြားကရင်နီရွာသားတစ်ဦးက " ငါတို့တောင်ပေါ်သားတွေဟာ အလေ့အထနဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုအရ တောမှာဘဲငွေရှာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သားသမီးတွေကို မြို့မှာကျောင်းထားနိုင်ဖို့ တောမှာပြန်ပြီး လယ်ယာခြံမြေ၊ စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးတွေ လုပ်ကိုင်ပြီးပိုက်ဆံရှာကြပါတယ်။ ဥပမာ-ဇာဆောင်းမြို့နယ်ဖက်ကရွာသားတွေဟာ

တောင်ပေါ်မှာ ဖာလာပြန်စိုက်ကြပြီး လွိုင်ကော်၊ ဒီးမော့ဆိုမြို့တွေမှာ မိသားစုတွေ ထားကြတယ်” ဟုပြောပါသည်။

၄။ စီမံခန့်ခွဲပုံ

ရှားတောမြို့နယ်ကို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးခင်မောင်ဆွေမှ စီမံအုပ်ချုပ်သွားပြီး အပတ်စဉ် သောကြာနေ့ တိုင်းတွင် အစည်းအဝေးပုံမှန် ကျင်းပသွားပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် စစ်တပ်တာဝန်ရှိသူများ အမြဲတက်ရောက်ပါသည်။ အစည်းအဝေးတွင် ကေအဲန်ပီပီ သွားလာလှုပ်ရှားမှု၊ လူထုအခြေအနေနှင့် လူထု တင်ပြချက်များကို အပြန်အလှန် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး ကြလေ့ရှိပါသည်။ လူထုကြား အရေးကြီးကိစ္စများ ညွှန်ကြားဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာပါက စလောင်းအုပ်စု၊ မြောက်ပိုင်းအုပ်စုနှင့် တောင်ပိုင်းအုပ်စုမှ ကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အတွင်းရေးမှူး များကို ဆင့်ခေါ်၍ ညွှန်ကြားလျက်ရှိသည်။ ထိုကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် အတွင်းရေးမှူးများမှာ အာဏာရ ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်။

ရှားတောမြို့နယ်အတွင်း ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ လွှတ်တော် အမတ် (၃) ဦးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာအမျိုးသား လွှတ်တော်အမတ် ဒေါ်နန်းနု၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်အမတ် ဦးပိုးရယ်အောင်သိန်းနှင့် ဦးဌေးရယ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသခံတဦးမှ “ အဲဒီလွှတ်တော်အမတ်တွေဟာ မဲတမဲမှ မရရင်လည်း လွှတ်တော် အမတ် အော်တိုမစ်တစ် ဖြစ်လာခဲ့ကြသူတွေပါ” ဟုပြောပါသည်။

လက်ရှိ ထိုကျေးရွာ ၁၀ ရွာကို အုပ်ချုပ်စီမံသွားရန် ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌ (သူကြီး)များနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီဝင် (၅ ယောက်ဖြင့်) ဖွဲ့စည်းထားပြီး ကျေးရွာကို ၂ နှစ်သက်တမ်းဖြင့် တာဝန်ယူ စီမံအုပ်ချုပ် စေပါသည်။ ၎င်းတို့အားတောင်ပိုင်း ကျေးရွာအုပ်စု ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူးများက ဆက်လက်အုပ်ချုပ် ညွှန်ကြားသည်။

၅။ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု

အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး မတိုင်ခင်အခြေအနေနှင့် စာလျှင် လက်ရှိလူထုများ၏ သွားရေးလာရေး လွပ်လပ်မှုရှိလာသလို လက်ရှိယခုအချိန်အထိ လမ်းခရီး အစစ်အဆေးများ မရှိတော့သော်လည်း နောင်တွင် ထိုသို့ဖြစ်ဦးမလား ဆိုတာသံသယစိတ် ရှိနေကြသေးသည်။ ထို့အပြင်တောင်ယာထဲ သွားလာရေး တွင်လည်း ယခင်လိုလူတဦးလျှင် ငွေကျပ် (၁၀၀၀) ပေးရသည့် အခြေအနေလည်း မရှိတော့ပေ။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် သစ်ငါးများ ခုတ်ယူနိုင်ပြီး လွပ်လွပ်လပ်လပ် လုပ်ကိုင်စားသောက်၍ ရသည်။ ကေအဲန်ပီပီဖက်ကလည်း သစ်ငါးများ

မပြုန်းတီးအောင် ပိတ်ပင်တားဆီးမှုများ ပြုလုပ်သော်လည်း ရွာသူရွာသားများ ရပ်ရေး ရွာရေးအတွက် လိုအပ်လာပါက ခွင့်တောင်းပြီး ခုတ်ယူခွင့် ပြုထားပေးပါသည်။

အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး မတိုင်ခင် အမဲရောင်နယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း ခံထားရသည့် နယ်မြေဖြစ်သည့်အတွက် အစိုးရခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ကုမ္ပဏီများ ဝင်ရောက်လာခြင်း မရှိသေးသော်လည်းလက်ရှိ အပစ်အခတ်ရပ်စဲစဉ် ကာလတွင် အဆိုပါ နယ်မြေအတွင်းရှိ သယံဇာတများ ထုတ်ယူခြင်းကို ကေအဲန်ပီပီနှင့် အစိုးရတို့ သဘောတူခွင့်ပြုပါက ဒေသခံ ပြည်သူလူထုများ၏ ဘိုးဘွားဘီဘင် လက်ထက် ကတည်းက ပိုင်ဆိုင်လာသည့် မြေများနှင့် သယံဇာတများ ဆုံးရှုံး သွားမည်ကို ရွာသားများအနေဖြင့် အထူးစိုးရိမ် နေကြသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာပါက လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ ဖြစ်လာမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်နေကြသည်။

၆။ စစ်တပ်ချုပ်ကိုင်မှု

တပ်မတော်သာအမိ၊ တပ်မတော်သာအဖ၊ ရဲရဲတက်ရဲရဲတိုက်၊ ရဲရဲချေမှုန်းဆိုသည့် မြန်မာ့တပ်မတော် ဆောင်ပုဒ်များကို လွိုင်ကော်-ရှားတောကားလမ်းဘေးရှိ တပ်စခန်းများရှေ့တွင် အထင်းသားထင်ထင်ရှားရှား အများပြည်သူမြင်တွေ့အောင် ဆိုင်းဘုတ်ကြီးများကို ရေးဆွဲထားသည်ကို တွေ့မြင်နေကြရပါသည်။ အစပိုင်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲစဉ် ကာလတွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာခွင့်ပြု ထားသော်လည်း အချိန်ကြာလာသောအခါ လျော့တားပေးမှု မှန်သမျှကို မသိမသာ ပြန်လည် တင်းကျပ်လာသည်ကို ဂရုပြုမိလာနေခဲ့ ကြရလိမ့်မည်။လက်ရှိကရင်နီပြည်နယ်အတွင်း လမ်းမများပေါ် ချထားသည့် စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် စစ်ဆေးမှုများ မသိမသာ ပြုလုပ်လာသည်ကို တွေ့မြင်နေရပါသည်။

လွိုင်ကော်-ရှားတောနယ်စပ် ကားလမ်းပေါ်တွင် စစ်ဆေးရေးဂိတ်များ ပိုမို ချထားလာခြင်း၊ သွားလာသူခရီးသည် နာမည်စာရင်းများ စစ်ဆေးခြင်း၊ တပ်စခန်းများ မွန်းမံတည်ဆောက်ခြင်း၊ သွားလာသည့် ခရီးသည်များနှင့်အတူ ကားပေါ်လိုက်လံစီးနင်းခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ စစ်သားပစ္စည်းများ၊ ရိက္ခာများ သယ်ဆောင်ခိုင်းခြင်းစသည့်အပြုအမူများပြုလုပ်လာကြပါသည်။ထို့အပြင်သွားလာ လှုပ်ရှားသူ ပြည်သူလူထုသတင်း၊ လူမှုအသင်းအဖွဲ့များ၏ သွားလာလှုပ်ရှားမှု သတင်းများနှင့် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ သွားလာလှုပ်ရှားမှုသတင်းများကို စစ်တပ် ထောက်လှမ်းရေးမှ မျက်ခြေမပြတ် လိုက်လံထောက်လှမ်းပြီး မှတ်တမ်းများ ရယူနေကြသည်။ ဒေသခံတစ်ဦးမှ “ ကေအဲန်ပီပီပီပီပီပီပီ UNFC မဟာမိတ်အဖွဲ့နဲ့ အစိုးရရဲ့တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သိပ်အဆင်မပြေတာနဲ့ သွားလာရေး ဂိတ်တွေ ပိုတင်းကျပ်လာနေပါတယ်” ဟူ၍ သူ၏အမြင် ထုတ်ဖော်ပြောဆို လာပါသည်။

ရှားတောဒေသခံ လူငယ်တစ်ဦးမှ “ကျနော်ဟာ စစ်တပ်ကိုမြင်ရင် မိဘပြောပြတဲ့ ဘုရင် ခုနစ် ဖြတ်လေးဖြတ်အကြောင်းကို သတိရလာပြီး စိတ်အနှောက်အယှက် ဖြစ်လာပါတယ်။ နေရာတိုင်းမှာစစ်တပ်ကို မြင်တွေ့နေသေးတာက ငါတို့နိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးထက် စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေးဘဲ ရှိသေးတာကို ပိုသိရပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုတာ ပြည်သူအုပ်ချုပ်ရေးဘဲ အဲဒါ ပြည်သူအုပ်ချုပ်ရေးက မပေါ်လာသေးတဲ့ လက္ခဏာက ပြနေသေးတယ်” ဟု ပြောပါသည်။

ရှားတောမြို့နယ်အတွင်း ဝင်ထွက်သွားလာရာတွင် အဓိကစစ်ဆေးရေးဂိတ် (၂) ဂိတ်ဖြင့် စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း စေတီများကြားတွင် ကတုတ်ကျင်းများ၊ ဆူးညောင့်များ၊ ခြံစည်းရိုးများ ခတ်ထားချထားသည့် တပ်မ ၅၅ လက်အောက်ခံ ၅၅၂ စစ်ဗျူဟာရုံး စစ်ဆေးရေးဂိတ်တစ်ခုနှင့် ၎င်းဂိတ်နှင့် တဖာလုံသာ ကွာဝေးသည့် စုပေါင်းဂိတ်တစ်ခု ထားရှိသည်။ ထိုစုပေါင်းဂိတ်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့၊ စရဖ၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ သစ်တောဌာနနှင့် နယ်ကြားစောင့်တပ်များ ပူးပေါင်းပြီး လူ့အဝင်အထွက်ကို စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်သည့် စစ်ဆေးရေးဂိတ် ဖြစ်သည်။ ထိုစုပေါင်းဂိတ်သည် နေ့စဉ်ပုံမှန် ဗျူဟာဂိတ်ကို အစီရင်ခံ တင်ပြရသည်။

၇၊ စံပြရွာနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး

ယခုလက်ရှိ စံပြကျေးရွာအတွင်း ပြန်လည်နေထိုင်သူများ၏ စိတ်ထဲတွင် လက်ရှိအပစ်အခတ် မဖြစ်တော့၍ မိမိတို့ ဘိုးဘွားမြေ မွေးရပ်ဇာတိမြေသို့ မြေစမ်းခရမ်းပျိုးအဖြစ် စွန့်စားပြန်လည် နေထိုင်သူများသာ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးရပြီဟု လုံးဝယုံကြည်ကြသူများ မဟုတ်သေးပါ။ ထိုသို့ပြန်လည်ပြီး အခြေချနေထိုင်ရင်း အခြေအနေလုံးဝ ကောင်းသွားလျှင် သားသမီးများအတွက် ပြင်ဆင်ထားမှု တစ်ရပ်အနေဖြင့် မြင်ကြသည်။

ဒေါ်ခရော်အော ရွာသားတစ်ဦးမှ “စစ်ပြန်ဖြစ်မယ်ဆိုရင် လက်နက်ကိုင် စစ်တပ်ချင်းပစ်ကြမှာပါ။ ငါတို့ဆီရောက်ရင်လည်း ရောက်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါတို့ ထွက်ပြေး တော့မှာမဟုတ်ဘူး” ဟုပြောပါသည်။

နောက်ထပ် ဒေါ်ဆော်ဘူးရွာသား တစ်ဦးမှ “ငါတို့မိသားစုအားလုံး ပြန်မလာသေးဘူး၊ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ ဘုရင် ခုနစ် အတွေးအကြံက ငါတို့စိတ်ထဲမှာ ကျန်ရှိနေသေးတယ်။ တကယ်လို့ ငြိမ် လို အခြေအနေပြန်ရောက်ရင်လည်း ဟိုတုန်းကလို သားသမီးတဖက်နဲ့ ပစ္စည်းကတဖက် မနိုင်မနင်း မဖြစ်အောင်လို့ပါ”

တိုက်ပွဲပြန်မဖြစ်အောင် အဓိက အစိုးရဖက်နှင့် လက်နက်ကိုင်သည့်အဖွဲ့များပါ မပစ်ခတ်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ပစ်ခတ်မှု ပြန်မဖြစ်အောင်လည်း နှစ်ဖက်စလုံးကမှ စီးပွားရေးလုပ်လျှင် ပြဿနာတွေ ပိုကြီးထွားစေမည်

ဖြစ်သည့်အတွက် စီးပွားရေးမလုပ်ခင် နိုင်ငံရေးပြဿနာကို အမြန်ဆုံးဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဒုက္ခသည်များ နေရပ်ရင်းတွင် လုံလုံခြုံခြုံ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်နိုင်ရန် အစိုးရနှင့် KNPP အကြား အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် မည်မျှအာမခံချက်ရှိမလဲဆိုသည်ကို မည်သူမျှ အတတ်မပြော နိုင်သေးသည့် အချိန်အတောအတွင်းတွင် ပြန်စိုးစိုးရိမ်ပူပန်မှု ထပ်ဖြစ်စေတဲ့ အချက်တခုက ပြည်တွင်း သယံဇာတတွေကို အလုအယက်ထုတ်ယူ ရောင်းစားနေတဲ့ကိစ္စပါပဲ။ ထိုစိုးရိမ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အမှတ်-၁ဒုက္ခသည်တွင်နေထိုင်နေသော ရှားတောမြို့နယ်မှ ဒုက္ခသည်တစ်ဦးက ယခုလို သူ၏အမြင်ကို ပြောပါသည်။

“ကျနော်အနေနဲ့ဆိုရင် သစ် အသစ်တွေကို တစ်ချောင်းမှ ပေးမလုပ်စေချင်တော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် အဟောင်းပဲယူမယ်ဆိုပြီးတော့ အသစ်ပါယူတာလည်း အများကြီး ရှိတယ်။ အသစ်ယူပြီး သွားတဲ့ဟာတွေဆို ထားလိုက်ပါတော့ ယူပြီးပြီပဲ။ အသက်ရှင် ရပ်နေသေးတဲ့ အပင်တွေကို ခုတ်ခွင့်မရှိတော့ဘူးလို့ ကျနော်တို့ ပြောထားပါတယ်။ ထပ်ခုတ်မယ်ဆိုရင် ကုန်ရုံပဲ ရှိမှာပေါ့။ ကျနော်တို့လည်း ပြန်တွေ့တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျနော်တို့ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ်ရွာပြန်နေဖို့ဆိုတာက ဒီသစ်ဝါးတွေကို အားကိုးပြီတော့ ပြန်နေချင်တာပေါ့။ သစ်ဝါးတွေမရှိရင် ကျနော်တို့လည်း စိတ်ပျက်မှာပဲ။ ကျနော်တို့လည်း ပျော်နိုင်မှာမဟုတ်တော့ဘူး”

နောက်ထပ် ဒုက္ခသည်တစ်ဦး၏ ခံစားချက်စကားက “လက်ရှိအခြေအနေအရ ပြန်ကိုးပြန်ရမယ်ဆိုရင် ပြန် နေရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ပြန်နေမယ်ဆိုရင် လုပ်ကိုင် စားသောက်ဖို့ မြေတွေနဲ့ ကျန်ရှိတဲ့ သစ်ဝါးတွေပြန်ပြီး လုယူကြရမှာဘဲ”

ရှားတောမြို့နယ်ရှိ လူငယ်တစ်ဦးမှ “အခုဒို့ကယားပြည်နယ်မှာ အပစ်အခတ် မရှိတော့ပေမဲ့ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ မြေကိုသိမ်းယူတာတွေ ပိုပြီးများလာတယ်။ ဖရူဆိုဘက်မှာဆိုရင် စစ်တပ်က လူထုမြေကို သိမ်းပြီး စစ်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း ဆောက်တယ်။ ငါတို့ဆီမှာက သစ်တောကြိုးဝိုင်းဆိုပြီး လာသိမ်းမှာ စိုးရိမ်ရတယ်” ဟု စိုးရိမ်စိတ်နဲ့ ပြောပါသည်။

ကေအဲန်ပီပီ ရှားတောမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် “အဓိက လက်ရှိအချိန်ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်စဉ်ကာလမှာ ဘာဘဲလုပ်လုပ်၊ စီးပွားရေး ကိစ္စဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးကိစ္စဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေးကိစ္စဘဲဖြစ်ဖြစ် လူထုကို ပွင့်လင်းစွာ အသိပေးချပြတိုင်ပင်ပြီး လူထုရဲ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှဘဲ ရေရှည်ခံမှာဖြစ်တယ်”

ရွာသားတစ်ဦးမှ “ရေရှည်ခံတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးရဖို့အတွက် အဓိကနှစ်ဖက်လုံး

မတိုက်ခိုက်ကြဖို့ဖြစ်တယ်။ ငါတို့ကျေးရွာတွေမှာ စစ်တပ်မရှိဖို့၊ ငါတို့နယ်မြေ ဒေသတွေမှာ စစ်တပ် မကြီးစိုးဖို့နဲ့ ငါတို့ကျေးရွာ ငါတို့နယ်မြေဒေသကို ငါတို့ အရပ်သားလူထုလက်ထဲ စီမံအုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိဖို့လိုပါတယ်”

၈။ မြန်မာအစိုးရမှ ကောက်ယူသည့် သန်းခေါင်စာရင်း

ရှားတောမြို့မှ ကျောင်းဆရာမများ သန်းခေါင်စာရင်း စာရင်းဇယားများနှင့်အတူ စံပြရွာ (၁၀)ရွာ၏ လူဦးရေစာရင်းများကို လိုက်လံကောက်ခံ ခဲ့ကြသည်။ အိမ်ထောင်စုတစုတွင် အိမ်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြေဆိုခဲ့ရသည်။ ကောက်ခံရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများမှာ အစိုးရမှ ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ပေးနိုင်ရန် လူဦးရေအပေါ် အခြေခံ၍ လိုအပ်ချက်များကို တွက်ချက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အချက်အလက်များ စုဆောင်းရန်ပင်ဖြစ်ကြောင်း ရွာသားများအား ရှင်းပြခဲ့ကြသည်။ ရွာသူရွာသားများ အနေဖြင့် ဘာကြောင့်သန်းခေါင်စာရင်း လာကောက်ခံ ကြသည်ကို မသိရှိခဲ့ကြချေ။ ၎င်းတို့အား ဘယ်ကဲ့သို့ လုပ်သွားကြမလဲ ဆိုတာကို စိုးရိမ်နေခဲ့ကြရသည်။

ရွာသားတဦးက “လာကောက်တဲ့အချိန်မှာ ဟိုအပေးကတတိယနိုင်ငံဆီ ရောက်နေကြသူ မိသားစုဝင်တွေလည်း စာရင်းထည့်သွင်းနိုင်ကြောင်း ပြောတဲ့ အတွက် သူတို့အတွက် စိုးရိမ်မှု ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်”

ဘာကြောင့် သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ခံရသလဲ ဆိုသည့်ရှင်းလင်းချက်ကို လူထုအား အသိပညာပေးခြင်း မရှိသောကြောင့် လူထုမှအမြင်အမျိုးမျိုးဖြစ်ကြကာ မဝံ့မရံ စာရင်းလာရောက် သွင်းနေကြသည်ကို မြင်တွေ့နေရပါသည်။

နိဂုံး

ရှားတောမြို့နယ်အတွင်း ပြန်လည်အခြေချနေထိုင်လိုသူနှင့် အေးချမ်းစွာ လုပ်ကိုင်စားသောက်လိုသူ ကရင်နီ ပြည်သူလူထုများ၏ ဆန္ဒသည် အမှန်တကယ် ရှိသော်လည်း လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှ ၎င်းတို့၏ ရေရှည်ဘဝလုံခြုံမှုနှင့် အေးချမ်းမှုအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချမှုများ အပြည့်အဝ မရှိခဲ့ကြသေးသလို ၎င်းတို့ မိအေးနှစ်ခါနာသည့်အဖြစ်မျိုးကိုလည်း မလိုလားခဲ့ကြချေ။ သို့သော်ငြိမ်းချမ်းရေးကို ငွေဖြင့်ပေးဝယ်၍ ရယူနိုင်သည်ဟု အယူအဆရှိသည့်အချို့သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် စီးပွားရေးသမားများ၏ ငွေကြေးရံပုံငွေကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ပြည်သူလူထုအတွက် လူမှုတရားမျှတမှု၊ လူ့အခွင့်အရေးလေးစားမှု၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ ကိုယ့်ကိုယ်ကြံ့ခိုင်မှု ကိုယ်ဖန်တီးပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို အလေးမထားကြဘဲ လူထုအားထိခိုက်စေသည့် (သို့မဟုတ်)

ထိခိုက်စေမည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အလှအသက် လုပ်ပါက တိုင်းပြည် ငြိမ်းချမ်းမည်မဟုတ်ဘဲ ပြဿနာမီးပွားများ ပိုမိုကြီးထွားလာမည်သာ ဖြစ်သည်။

လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်ကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တိုင်းရင်းသား နယ်မြေများအတွင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာပါ ရှုမြင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသား နယ်မြေတစ်ခုအတွင်း (သို့မဟုတ်) ရွာတစ်ရွာအတွင်း တွက်၍ လူမှုရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရယူမှုဖြင့် အခြားတိုင်းရင်းသား နယ်မြေဒေသအတွင်း (သို့မဟုတ်) အခြားသော မြန်မာပြည် ဒေသအတွင်း တိုက်ပွဲများ၊ ပြဿနာများနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွား နေသေးလျှင် ထိုငြိမ်းချမ်းရေးသည် အကောင်းဖက် ဆောင်ကြောင်း တရားသေ ယူဆ၍မရပါ။

အချို့သော အဲန်ဂျီအိုများသည် လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်အပေါ် လူမှုရေး (ဥပမာဆေးဝါးကုသမှု) လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရယူလေးဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအပေါ် အကောင်းမြင်လွန်းလျက် ရှိကြပြီး ပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးရပိုင်ခွင့်များကို အားပေးအားမြှောက်ပြု မြှင့်တင်ပေးသွားရန် မသိကျိုး ကျွန်ုပ်တို့ခွဲကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရှားတောမြို့နယ်အတွင်း ဆေးဝါးကုသခွင့်ရသော်လည်း ရှားတော မြို့နယ် သာမက ကရင်နီပြည်နယ် တစ်ခုလုံးကို စစ်တပ်နှင့် စစ်တပ်အစိုးရသာ ချုပ်ကိုင်အုပ်ချုပ်ပြီး ကရင်နီပြည်သူလူထုလက်ထဲ အာဏာ ခွဲပေးပေးခြင်း နှင့် အာဏာလျော့ချပေးခြင်း မရှိသေးသဖြင့် ဤငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်သည် ရေရှည်ခံနိုင်သော ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် မဖြစ်သေးချေ။ ရေရှည်ခံသော ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်နှင့် စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ် ဖြစ်လာရန် အဲန်ဂျီအိုများက အစိုးရကို ဝိုင်းဝန်းတိုက်တွန်းပြီး လူထုများအား ဝိုင်းဝန်းကူညီသွားရန် လိုအပ်သည်။

ထို့ကြောင့် ယခုလိုစံပြရွာ(၁၀) ရွာ၏ အခြေအနေမှန်ကို ကြည့်မည်ဆိုပါက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ဒုက္ခသည်ပြန်လည်ပို့ဆောင်ရေး သတ်မှတ်စံနှုန်းဖြစ်သည့် ဆန္ဒအလျောက် ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်ခြင်း (Voluntary Repatriation)၊ လုံခြုံစိတ်ချမှု (Safety)၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အသိ (Dignity) စံနှုန်းများရှိရမည်ဆိုသည့် အချက်အပေါ် ကြည့်မည်ဆိုပါက လက်ရှိမြန်မာငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေသည်လုံး၀ ပြည်စုံမှု မရှိသေးသည်ကို သုံးသပ်၍ ရပါသည်။ ထိုအချက်များပြည့်စုံလာရန် အဓိကလိုအပ်နေသည့် နိုင်ငံရေးပြဿနာကို အစိုးရနှင့် လက်နက်ကိုင် တိုင်းရင်းသားများ အမြန်ဆုံး အဖြေရှာဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သလို လက်ရှိ ၂၀၁၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လူထုအတွက် အာမခံချက်ရှိသည့် ဥပဒေအဖြစ် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ပြီး စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေးမှ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးသို့ အမြန်ဆုံး ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသား နယ်မြေများထဲတွင်လည်း စစ်တပ်များ လျော့ချရန် လိုအပ်ပါသည်။

kcsn2010@gmail.com

